

Bilag 1

Høringssvarnotat

8. Høring af myndigheder og organisationer mv.

Følgende har bemærkninger til lovforslaget:

1) KANUKOKA

KANUKOKA erkender, at der især på børn- og ungeområdet er nogle meget store udfordringer for samfundet. KANUKOKA finder ikke, at det fremsatte lovforslag vil kunne afhjælpe eller løse problemstillingerne, hvorfor KANUKOKA indstiller til, at forslaget trækkes tilbage. Dette begrundes blandt andet med, at det vil være et brud på den kommunale selvbestemmelsesret, der fastsættes i grundloven.

Svar

Det er den almindelige opfattelse, at Grundloven overlader lovgivningsmagten meget vide rammer for regulering af kommunernes anliggender. Dette sker allerede i kraft af de årlige finanslove og gennem det store antal Inatsisartutlove, der pålægger kommunerne opgaver og forpligtelser. Hertil kommer, at den konkrete kompetencefordeling mellem Selvstyret, kommunale og øvrige myndigheder i overensstemmelse med Grundloven fastlægges ved lov. Som eksempel herpå kan nævnes, at handicapområdet indtil for nylig hørte under selvstyrets kompetence, indtil det ved lov overførtes til kommunernes kompetence. I den juridiske litteratur antages, at udgangspunktet for forståelse af Grundloven er, at den kommunale ret til selvstyre som sit centrale område har hensynet til det lokale folke- eller borgerfællesskab. Det antages, at Grundloven tilsigter at beskytte kommunen som et fællesskab overfor staten/Grønlands Selvstyre. Derimod anses kommunalbestyrelsens funktion som forvaltningsmyndighed i forhold til kommunens borgere ikke direkte at være omfattet af Grundloven. Lovgivningsmagten tillægges et betydeligt skøn for så vidt angår den overordnede fordeling af beføjelser til kommunerne. Der er ikke grundlag for at antage, at grundlovens § 82 skal sikre kommunerne administration af bestemte sagsområder. Grundlovens § 82 er således ikke til hinder for, at en beføjelse, der hidtil har været henlagt til kommunerne, overtages af Selvstyret.

KANUKOKA anfører, at en fastholdelse af lovforslaget vil være et tilbageskridt, der ikke harmonerer med Inatsisartut's beslutning om en strukturreform af den offentlige sektor og dermed planerne om overdragelse af flere opgaver fra selvstyret til kommunerne.

Svar

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Naalakkersuisut vil som hidtil føre tilsyn med kommunernes varetagelse af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Naalakkersuisut vil som hidtil bistå med rådgivning, bistand og kursusvirksomhed til kommunerne.

Forslaget skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Det statslige tilsyn som er forudsat i grundlovens § 82, og som varetages af Selvstyret på dette område, udgør en retssikkerhedsgaranti for borgerne. Regler, der værner om den kommunale selvforvaltning, skal således først og fremmest varetage borgernes interesse. Kommunerne fungerer under dette tilsyn, og Selvstyret har pligt til at gribe ind, hvis kommunerne ikke formår at udføre de tildelte beføjelser på en måde, der er lovlig.

Ligeledes bemærker KANUKOKA, at Naalakkersuisut fører tilsyn med, at kommunerne overholder reglerne i sociallovgivningen, og forvalter i overensstemmelse med de forvaltningsretlige regler. I forbindelse med myndighedstilsyn har Naalakkersuisut mulighed for at indbringe en sag for Tilsynsrådet, og KANUKOKA stiller sig derfor uforstående overfor, hvorfor denne eksisterende mulighed ikke anvendes i stedet for lovforslaget.

Svar

Nærværende forslag ændrer ikke på sanktionsmulighederne i Inatsisartutlov nr. 22 af 18. november 2010 om den kommunale styrelse. Undlader kommunalbestyrelsen at udføre en handling, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan Tilsynsrådet pålægge de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som er ansvarlige for unkladelsen, tvangsbøder.

Forslaget skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Videre anfører KANUKOKA, at der er enighed om, at tilsyn skal skærpes, men at det nuværende myndighedstilsyn ikke fungerer i forhold til at vejlede og rådgive kommunerne, og at Naalakkersuisut ikke har opfyldt sin pligt til at fortolke lovgivninger, samt udstede vejledninger til disse.

Svar

Nærværende forslag skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Naalakkersuisut vil som hidtil føre tilsyn med kommunernes varetagelse af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Naalakkersuisut vil som hidtil bistå med rådgivning, bistand og kursusvirksomhed til kommunerne. På finansloven 2016 er der afsat knap kr. 12 mio. til kurser og efteruddannelse på det sociale område.

Naalakkersuisut har etableret en Centrale Rådgivningsenhed. Den Centrale Rådgivningsenhed har til formål at styrke arbejdet med udsatte børn og unge. Den Centrale Rådgivningsenhed rådgiver og vejleder kommunerne. Rådgivning og vejledning kan ydes som telefonrådgivning og på skriftligt grundlag. Den Centrale Rådgivningsenhed vil tillige råde over et rejsehold, der kan rådgive og vejlede forvaltningen på udvalgte lokaliteter. På finansloven for 2016 er der afsat kr. 19 mio. til den Centrale Rådgivningsenhed.

KANUKOKA bemærker, at Børnetalsmandens rapport er fremhævet som grundlag for lovforslaget, at Børnetalsmanden ikke har myndighedsbeføjelser, og at denne ikke kan foretage myndighedstilsyn i den kommunale forvaltning eller i konkrete sager.

Svar

Grundlaget for lovforslaget er Naalakkersuisuts tilsyn med kommunernes forvaltning af reglerne i den sociale lovgivning (det sociale regelsæt) og de konstaterede mangler i behandlingen samt prioriteringen af sager omkring underretninger og hjælpeforanstaltninger til udsatte børn og unge. Børnetalsmandens rapport bakker op om konklusionerne fra tilsynene og er derfor nævnt som supplement.

KANUKOKA er uforstående over for, at Naalakkersuisut ønsker at lave kontrol og pålæg, frem for at hjælpe kommunerne med f.eks. vejledninger og efteruddannelse af personalet. Naalakkersuisut er bekendt med, at der er et højt antal sager på f.eks. børne- og ungeområdet,

at personalet sidder med mange sager per sagsbehandler, og KANUKOKA efterlyser i den forbindelse en fastsættelse af et maksimum antal sager pr. sagsbehandler.

Svar

Nærværende forslag skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Naalakkersuisut vil som hidtil føre tilsyn med kommunernes varetagelse af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Naalakkersuisut vil som hidtil bistå med rådgivning, bistand og kursusvirksomhed til kommunerne. På finansloven 2016 er der afsat knap kr. 12 mio. til kurser og efteruddannelse på det sociale område.

Naalakkersuisut har etableret en Central Rådgivningsenhed. Den Centrale Rådgivningsenhed har til formål at styrke arbejdet med udsatte børn og unge. Den Centrale Rådgivningsenhed rådgiver og vejleder kommunerne. Rådgivning og vejledning kan ydes som telefonrådgivning og på skriftligt grundlag. Den Centrale Rådgivningsenhed vil tillige råde over et rejsehold, der kan rådgive og vejlede forvaltningen på udvalgte lokaliteter. På finansloven for 2016 er der afsat kr. 19 mio. til den Centrale Rådgivningsenhed.

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt. Det er kommunerne, der må sikre det fornødne antal medarbejdere til varetagelse af de kommunale opgaver.

KANUKOKA anfører videre, at Naalakkersuisut med lovforslaget fratager kommunerne deres selvbestemmelsesret, og dermed bliver et nationalt socialudvalg i suspensionsperioden, hvilket sætter borgernes ret til klageadgang ud af kraft.

Svar

Afgørelser over for borgerne truffet af Naalakkersuisut på grundlag af beslutning om suspension kan fortsat påklages til Det Sociale Ankenævn, som var afgørelsen truffet af kommunen selv.

Forslaget har som sit primære anvendelsesområde suspension af forvaltning af verserende og uafsluttede sager om hjælp til børn og unge i en konkret by eller bygd. Det skal understreges, at en beslutning om suspension ikke i praksis vil indebære, at en kommunes kompetence efter

det sociale regelsæt i det hele varetages af Naalakkersuisut. Der vil i praksis kunne træffes beslutning om suspension af kompetence på afgrænsede og konkrete sagsområder, og således at kompetencen varetages af Naalakkersuisut.

Det statslige tilsyn som er forudsat i grundlovens § 82, og som varetages af Selvstyret på dette område, udgør en retssikkerhedsgaranti for borgerne. Regler, der værner om den kommunale selvforvaltning, skal således først og fremmest varetage borgernes interesse. Kommunerne fungerer under dette tilsyn, og Selvstyret har pligt til at gribe ind, hvis kommunerne ikke formår at udføre de tildelte beføjelser på en måde, der er lovlig. Det er ikke grundlovsstridigt ved lov at tillægge en statslig myndighed mulighed for at træffe afgørelser på områder, der ved en organisationsmæssig opgavefordeling som udgangspunkt er tillagt kommunerne. Den påtænkte beføjelse til at suspendere den kommunale forvaltning af det sociale regelsæt adskiller sig fra den beføjelse, Tilsynsrådet har efter den kommunale styrelseslov, idet Naalakkersuisut kan træffe afgørelse og ikke er begrænset til kun at underkende konkrete trufne kommunale afgørelser. En sådan suspensionsbeføjelse er derfor ikke i strid med grundlovens § 82.

2) Grønlands Råd for Menneskerettigheder

Grønlands Råd for Menneskerettigheder støtter som udgangspunkt op om lovforslaget og muligheden for, at Naalakkersuisut kan gribe ind, hvis kommunerne ikke løfter deres forvaltningsmæssige ansvar i forhold til børn og unge. Samtidig bemærker Rådet, at det kommunale selvstyre er centralt, og at det er kommunernes ansvar at sikre børn og unges velfærd.

Rådet bemærker, at lovforslaget eller dets bemærkninger ikke henviser til nogen egentlig analyse af området, og finder det derfor uvist, om den valgte løsning i lovforslaget er den effektive til barnets bedste.

Svar

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt. Det er fortsat kommunernes ansvar at hjælpe udsatte børn og unge.

Nærværende forslag skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Formålet med tilsyn er, at sikre overholdelsen af lovgivningen og de forvaltningsretlige pligter over for blandt andet børn og unge. Tilsynene giver samtidig et aktuelt og konkret billede af tingenes tilstand. Tilsynene udgør et solidt grundlag for lovforslaget og vil tillige indgå i grundlaget for en eventuel beslutning om suspension.

Til § 7b

Der udtrykkes bekymring for, om kommunerne kan følge de pålæg, der kan gives af Naalakkersuisut i henhold til denne bestemmelse. Der tænkes især på om kommunerne kan ansætte kvalificeret arbejdskraft i fornødent omfang.

Svar

Forslaget skal ikke løse rekrutteringsproblemer. Forslaget skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt. Det er kommunerne, der må sikre det fornødne antal medarbejdere til varetagelse af de kommunale opgaver.

Grønlands Råd for Menneskerettigheder udtrykker yderligere bekymring for, hvorledes en borger skal agere, såfremt denne ikke er tilfreds med handlinger eller beslutninger truffet af en medarbejder, der er stillet til rådighed af Naalakkersuisut, eller som handler på grundlag af instruks fra Naalakkersuisut.

Svar

Afgørelser over for borgerne truffet af Naalakkersuisut på grundlag af beslutning om suspension kan fortsat påklages til Det Sociale Ankenævn, som var afgørelsen truffet af kommunen selv.

Rådet kommenterer, at begrebet ”væsentlig misligholdelse” er løst formuleret og ikke udtømmende beskrevet. Det er derfor uklart, hvornår Naalakkersuisut vil gribe ind, og om Naalakkersuisuts egne ressourcer kan få indflydelse på, hvorvidt man ønsker at gribe ind.

Svar

Beslutning om suspension vil få undtagelsens karakter og være ganske konkret begrundet. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at foretage entydig beskrivelse af rammer og setup.

Der vil i forbindelse med en evt. beslutning om suspension blive taget stilling til, hvilket sagsområde, hvilke sagstyper eller hvilke konkrete sager, der omfattes af beslutningen.

Forslaget har som sit primære anvendelsesområde suspension af forvaltning af verserende og uafsluttede sager om hjælp til børn og unge i en konkret by eller bygd.

Det skal understreges, at en beslutning om suspension ikke i praksis vil indebære, at kommunens kompetence efter det sociale regelsæt i det hele varetages af Naalakkersuisut.

Der vil i praksis kunne træffes beslutning om suspension af kompetence på afgrænsede og konkrete sagsområder og således at kompetencen varetages af Naalakkersuisut. Derimod er forslaget ikke tænkt anvendt til suspension af hele sagsområder eller for en hel kommune.

Rådet fremhæver videre, at der i bemærkningerne til lovforslaget som eksempel på en væsentlig misligholdelse er anført: "... hvor Det Sociale Ankenævn modtager et ekstraordinært antal klagesager fra en bestemt kommune og hvor Det Sociale Ankenævn ændrer afgørelserne til fordel for borgerne." Rådet finder, at Det Sociale Ankenævn på nuværende tidspunkt ikke behandler sager med den ønskede hastighed, og at Naalakkersuisut som følge af lovforslaget må tilføre de nødvendige ressourcer for, at behandlingstiden nedbringes.

Svar

Formuleringen i bemærkningerne til lovforslagets nr. 2, Ad § 7a, stk. 1, henviser til det tilfælde, hvor der i Det Sociale Ankenævn bemærkes et mønster i afgørelserne fra en given kommune, hvor sager af en bestemt karakter ofte må omgøres. Det kan danne grundlag for at undersøge, om kommunen opfylder sin forvaltningsretlige forpligtelser tilfredsstillende. Det forventes ikke, at lovforslaget vil give anledning til flere klager.

3) Inooqat

Landsforeningen Inooqat udtrykker glæde over, at Naalakkersuisut går aktivt ind i problematikken omkring kommunernes sagsbehandling på det sociale område.

Inooqat har i kraft af sit virke oplevet flere uhensigtsmæssigheder for så vidt angår kommunernes håndtering af sager på handicapområdet og anbefaler på den baggrund, at Naalakkersuisut er kommunerne behjælpelige med at igangsætte kompetenceløft for kommunens sagsbehandlere, samt øger frekvensen af tilsynsbesøg på området.

Svar

Bemærkningerne indgår i overvejelserne bag forslaget.

4) MIO

MIO og Børnetalsmanden udtrykker generel tilfredshed med og støtter op om lovforslaget, som viser vilje og ansvarlighed i forhold til at gøre noget for de børn og unge, der udsættes for omsorgssvigt, når kommunerne af forskellige årsager ikke kan løfte deres forvaltningsmæssige ansvar i henhold til det sociale regelsæt.

Mio bemærker, at lovteknisk forekommer modellen med en ændring af en Landstingsforordning gennem en Inatsisartutlov ikke at være en juridisk skønhed. Teknisk er der tale om to forskellige typer af retsfor skrifter, hvor anvendelsen af en Landstingsforordning udtrykker et sagsområde, som endnu ikke er hjemtaget. Dette er forkert for så vidt angår socialområdet efter 21. juni 2009. Forslaget burde således være indskrevet i et forslag til Inatsisartutlov om socialvæsenets styrelse og organisation.

Svar

Begreberne Landstingsforordninger og Landstingslove er begge historiske begreber, der stammer fra Lov om Grønlands Selvstyre. Juridisk set er der ikke nogen forskel på de to retsfor skrifter. Der er tale om lovgivning vedtaget af Inatsisartut, og som fastsætter rettigheder og forpligtelser for borgerne, virksomhederne og myndighederne.

Forslag til Inatsisartutlov om ændring af en bestående landstingsforordning og Forslag til Inatsisartutlov om ændring af en bestående Landstingslov er juridisk set identiske.

Der er juridisk set ikke noget til hinder for vedtagelse af et Forslag til Inatsisartutlov om ændring af Landstingsforordning om socialvæsenets styrelse og organisation.

5) IMAK

IMAK kan tilslutte sig lovforslaget, såfremt en forudsætning for gennemførelse af reglerne som anført i det fremsendte lovforslag er, at ressourcerne og ekspertisen i den nyoprettede Centrale Rådgivningsenhed skal være sådan, at når kommunerne anmoder om hjælp, skal der kunne hentes vederlagsfri hjælp fra rådgivningsenheden, så snart anmodningen modtages fra en kommune.

Svar

Forslaget skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Naalakkersuisut vil som hidtil føre tilsyn med kommunernes varetagelse af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Naalakkersuisut vil som hidtil bistå med rådgivning, bistand og kursusvirksomhed til kommunerne. På finansloven 2016 er der afsat knap kr. 12 mio. til kurser og efteruddannelse på det sociale område.

Naalakkersuisut har etableret en Central Rådgivningsenhed. Den Centrale Rådgivningsenhed har til formål at styrke arbejdet med udsatte børn og unge. Den Centrale Rådgivningsenhed rådgiver og vejleder kommunerne. Rådgivning og vejledning kan ydes som telefonrådgivning og på skriftligt grundlag. Den Centrale Rådgivningsenhed vil tillige råde over et rejsehold, der kan rådgive og vejlede forvaltningen på udvalgte lokaliteter. På finansloven for 2016 er der afsat kr. 19 mio. til den Centrale Rådgivningsenhed.

Der vil fortsat bestå et udstrakt samarbejde mellem Naalakkersuisut og de enkelte kommuner og med det klare formål at styrke og forbedre indsatsen på det sociale område og herunder ikke mindst på området for udsatte børn og unge.

6) ASG

ASG er enig med Naalakkersuisut i, at der er behov for at løse problemet med det store antal børn og unge, som bliver svigtet af kommunerne. ASG anser det dog for usandsynligt, at kommunens tilsidesættelser skyldes manglende eller ond vilje. ASG kritiserer, at indgrebet kan ske uden nogen begrænsning, hverken tidsmæssigt eller i forhold til størrelsen af det område der overtages.

Svar

Beslutning om suspension vil få undtagelsens karakter og være ganske konkret begrundet. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at foretage entydig beskrivelse af rammer og setup.

Der vil i forbindelse med en evt. beslutning om suspension blive taget stilling til hvilket sagsområde, hvilke sagstyper eller hvilke konkrete sager, der omfattes af beslutningen.

Forslaget har som sit primære anvendelsesområde suspension af forvaltning af verserende og uafsluttede sager om hjælp til børn og unge i en konkret by eller bygd.

Det skal understreges, at en beslutning om suspension ikke i praksis vil indebære, at kommunens kompetence efter det sociale regelsæt i det hele varetages af Naalakkersuisut.

Der vil i praksis kunne træffes beslutning om suspension af kompetence på afgrænsede og konkrete sagsområder, og således at kompetencen varetages af Naalakkersuisut. Derimod er forslaget ikke tænkt anvendt til suspension af hele sagsområder eller for en hel kommune.

Ligeledes kritiseres det, at indgrebet kan ske uden noget hensyn til kommunens budget, og at Naalakkersuisut frit kan foretage dispositioner, som kommunen skal betale udgifterne til.

Svar

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt. Det er kommunerne, der må sikre det fornødne antal medarbejdere til varetagelse af de kommunale opgaver.

Kommunen afholder uændret de udgifter, der knytter sig til forvaltning af de sociale regelsæt, for hvilke kommunen er ansvarlig. En eventuel refusionsordning knyttet til de enkelte sociale regelsæt finder tilsvarende anvendelse. Naalakkersuisut vil ikke skulle afholde eller udlægge udgifter på kommunernes vegne.

ASG kritiserer videre, at der ingen klageadgang er for kommunerne.

Svar

Der er ikke fundet grundlag for etablering af en særskilt klageinstans for Naalakkersuisuts beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt.

Der er herved lagt vægt på, at eventuel beslutning om suspension vil have undtagelsens karakter. Der er ikke grundlag eller behov for opbygning af en særlig myndighed, viden eller praksis for suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt.

Der er endvidere lagt vægt på, at beslutning om suspension indgår som et sidste led til imødegåelse af væsentlig tilsidesættelse af en kommunes forpligtelser eller borgernes rettigheder.

ASG henviser til pressemeddelelse udsendt af Naalakkersuisoq for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender den 5. februar 2016, hvoraf det fremgår, at hensigten med lovforslaget ikke er at overtage kommunernes ansvar på det sociale område, og at indgreb naturligvis vil ske med respekt for kommunernes økonomi og i et samarbejde. ASG finder ikke at disse pointer fremgår af lovforslaget.

Svar

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende

lovgivning er ansvarlig for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt. Det er kommunerne, der må sikre det fornødne bevillingsgrundlag til varetagelse af de kommunale opgaver.

Kommunen afholder uændret de udgifter, der knytter sig til forvaltning af de sociale regelsæt for hvilke kommunen er ansvarlig. En eventuel refusionsordning knyttet til de enkelte sociale regelsæt finder tilsvarende anvendelse. Naalakkersuisut vil ikke skulle afholde eller udlægge udgifter på kommunernes vegne.

Der vil fortsat bestå et udstrakt samarbejde mellem Naalakkersuisut og de enkelte kommuner og med det klare formål at styrke og forbedre indsatsen på det sociale område og herunder ikke mindst på området for udsatte børn og unge.

Beslutning om suspension vil få undtagelsens karakter og være ganske konkret begrundet.

Bemærkningen er taget til efterretning.

7) Qaasuitsup Kommunia

Qaasuitsup Kommunia anfører, at lovforslaget giver mulighed for, at en kommunes socialforvaltning delvis eller i sin helhed kan blive suspenderet, når der er konstateret væsentlige tilsidesættelser af kommunens forpligtelser eller borgernes rettigheder. Siden sådanne tilsidesættelser tilsyneladende er konstateret på børneområdet i Qaasuitsup Kommunia, frygtes det, at hele området i kommunen suspenderes og overtages af Naalakkersuisut umiddelbart efter lovens eventuelle ikrafttræden.

Svar

Det beror på en konkret vurdering om der er sket væsentlig tilsidesættelse af kommunale forpligtelser og om der eventuelt skal ske suspension af et givent område indenfor de sociale regelsæt i en kommune.

Beslutning om suspension vil få undtagelsens karakter og være ganske konkret begrundet. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at foretage entydig beskrivelse af rammer og setup.

Der vil i forbindelse med en evt. beslutning om suspension blive taget stilling til hvilket sagsområde, hvilke sagstyper eller hvilke konkrete sager, der omfattes af beslutningen.

Forslaget har som sit primære anvendelsesområde suspension af forvaltning af verserende og uafsluttede sager om hjælp til børn og unge i en konkret by eller bygd.

Det skal understreges, at en beslutning om suspension ikke i praksis vil indebære, at kommunens kompetence efter det sociale regelsæt i det hele varetages af Naalakkersuisut.

Der vil i praksis kunne træffes beslutning om suspension af kompetence på afgrænsede og konkrete sagsområder, og således at kompetencen varetages af Naalakkersuisut. Derimod er forslaget ikke tænkt anvendt til suspension af hele sagsområder eller for en hel kommune.

Qaasuitsup Kommunua bemærker, at suspension af børneområdet i kommunen vil være et ganske alvorligt indgreb i den kommunale autonomi, der i praksis vil umyndiggøre hele området.

Svar

Det er den almindelige opfattelse, at Grundloven overlader lovgivningsmagten meget vide rammer for regulering af kommunernes administrative beføjelser. Dette sker allerede i kraft af de årlige finanslove og gennem det store antal Inatsisartutlove, der pålægger kommunerne opgaver og forpligtelser. Hertil kommer, at den konkrete kompetencefordeling mellem Selvstyret, kommunale og øvrige myndigheder i overensstemmelse med Grundloven fastlægges ved lov. Som eksempel herpå kan nævnes, at handicapområdet indtil for nylig hørte under selvstyrets kompetence, indtil det ved lov overførtes til kommunernes kompetence. I den juridiske litteratur antages, at udgangspunktet for forståelse af Grundloven er, at den kommunale ret til selvstyre som sit centrale område har hensynet til det lokale folke- eller borgerfællesskab. Det antages, at Grundloven tilsigter at beskytte kommunen som et fællesskab overfor staten/Grønlands Selvstyre. Derimod anses kommunalbestyrelsens funktion som forvaltningsmyndighed i forhold til kommunens borgere ikke direkte at være omfattet af Grundloven. Lovgivningsmagten tillægges et betydeligt skøn for så vidt angår den overordnede fordeling af beføjelser til kommunerne. Der er ikke grundlag for at antage, at grundlovens § 82 skal sikre kommunerne administration af bestemte sagsområder. Grundlovens § 82 er således ikke til hinder for, at en beføjelse, der hidtil har været henlagt til kommunerne, overtages af Selvstyret.

Videre anfører Qaasuitsup Kommunua, at tiltagene i henhold til lovforslaget angiveligt vil kunne pålægges og iværksættes uden forudgående budgetbevillinger, så kommunen selv vil være nødt til at sørge for tilstrækkelige midler til omkostninger i forbindelse med suspensionen, samt sørge for, at Naalakkersuisuts omkostninger refunderes fuldt ud.

Svar

Naalakkersuisut ønsker ikke at suspendere hele det kommunale ansvar på socialområdet. Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt. Det er kommunerne, der må sikre det fornødne bevillingsgrundlag til varetagelse af de kommunale opgaver.

Kommunen afholder uændret de udgifter, der knytter sig til forvaltning af de sociale regelsæt, for hvilke kommunen er ansvarlig. En eventuel refusionsordning knyttet til de enkelte sociale regelsæt finder tilsvarende anvendelse. Naalackersuisut vil ikke skulle afholde eller udlægge udgifter på kommunernes vegne.

Der vil fortsat bestå et udstrakt samarbejde mellem Naalackersuisut og de enkelte kommuner og med det klare formål at styrke og forbedre indsatsen på det sociale område og herunder ikke mindst på området for udsatte børn og unge.

Beslutning om suspension vil få undtagelsens karakter og være ganske konkret begrundet.

Med forslagets § 7d skabes hjemmel for, at kommunerne er forpligtet til at godtgøre de omkostninger, der kan henføres til beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af de sociale regelsæt.

Der er herved lagt vægt på, at beslutning om suspension sker som konsekvens af væsentlig tilsidesættelse af en kommunes forpligtelser eller borgernes rettigheder.

Træffes beslutning om suspension, vil Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender skulle afholde udgifter til sagsbehandlere, rejser og ophold, dagpenge mv. og som retteligt medgår til varetagelse af en kommunal opgave og hvortil kommunen i et vist omfang modtager tilskud og refusion.

Qaasuitsup Kommunia kritiserer, at Naalackersuisuts afgørelse om suspension ikke vil kunne indbringes for Det Sociale Ankenævn eller anden administrativ myndighed, og at eventuel anlæggelse af en sag mod suspensionen i retten ikke vil have opsættende virkning for suspensionen.

Svar

Forslaget skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge

Det er Naalackersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Efter § 63 i grundloven er domstolene berettigede til at påkende ethvert spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser. Den, der vil rejse sådant spørgsmål, kan dog ikke ved at bringe sagen for domstolene unddrage sig fra foreløbig at efterkomme øvrighedens befaling.

Naalackersuisuts beslutning om suspension vil altid være begrundet i en faktisk konstatering

af, at udsatte borgere lider under en kommunes ulovlige forvaltning, og at det derfor anses for hastende eller uopsætteligt at skride ind med afhjælpende foranstaltninger. Udgangspunktet i grundlovens § 63 er, at sagsanlæg ikke har opsættende virkning, og det præciseres af Højesteret i UFR 1994.823 H, at der ved en vurdering af, om et sagsanlæg undtagelsesvis af domstolene skulle tillægges opsættende virkning, må foretages en afvejning af det offentlige interesse i, at gennemførelsen af afgørelsen ikke udsættes, overfor arten og omfanget af den skade, sagsøger kan blive påført. Ligesom det endvidere skal tillægges betydning, om der efter en foreløbig vurdering foreligger et rimeligt grundlag for påstanden om ugyldighed.

Forslagets § 7g, stk. 2, er derfor udtaget af forslaget, idet bestemmelsen vurderes at være overflødig.

Forslaget tager ikke stilling til eller tilsigter nogen regulering af en kommunes adgang til at anlægge sag ved domstolene til prøvelse af Naalakkersuisuts beslutning om suspension. Hensynet til sikring af overholdelse af det sociale regelsæt tilsiger dog, at et eventuelt sagsanlæg ikke tillægges opsættende virkning.

Det Sociale Ankenævn er etableret, sammensat og sekretariatsbetjenes med det formål at behandle og afgøre konkrete klagesager. Det er vurderingen, at Det Sociale Ankenævn ikke er egnet til at efterprøve en beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt.

Der er ikke fundet grundlag for etablering af en særskilt klageinstans for Naalakkersuisuts beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt. Der er herved lagt vægt på, at eventuel beslutning om suspension vil have undtagelsens karakter. Der er ikke grundlag eller behov for opbygning af en særlig myndighed, viden eller praksis for suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt. Der er endvidere lagt vægt på, at beslutning om suspension indgår som et sidste led til imødegåelse af væsentlig tilsidesættelse af en kommunes forpligtelser eller borgernes rettigheder.

Qaasuitsup Kommunia er bekymret for, at såfremt lovforslaget bliver vedtaget og børneområdet i kommunen suspenderes i løbet af sommeren eller efteråret 2016, kan dette medføre vedværende landsdækkende stigmatisering af personalet på området med negative arbejdsmiljømæssige konsekvenser, stigende rekrutteringsproblemer og øgede udfordringer med at fastholde eksisterende personale på området.

Svar

Forslaget skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Beslutning om suspension vil få undtagelsens karakter og være ganske konkret begrundet. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at foretage entydig beskrivelse af rammer og setup.

Der vil i forbindelse med en evt. beslutning om suspension blive taget stilling til hvilket sagsområde, hvilke sagstyper eller hvilke konkrete sager, der omfattes af beslutningen.

Forslaget har som sit primære anvendelsesområde suspension af forvaltning af verserende og uafsluttede sager om hjælp til børn og unge i en konkret by eller bygd.

Det skal understreges, at en beslutning om suspension ikke i praksis vil indebære, at kommunens kompetence efter det sociale regelsæt i det hele varetages af Naalakkersuisut.

Der vil i praksis kunne træffes beslutning om suspension af kompetence på afgrænsede og konkrete sagsområder, og således at kompetencen varetages af Naalakkersuisut. Derimod er forslaget ikke tænkt anvendt til suspension af hele sagsområder eller for en hel kommune.

Ligeledes er Qaasuitsup Kommunian bekymret for, at muligheden for suspensionen vil kunne skabe store forventninger hos kommunens befolkning om en væsentlig forbedring af den sociale indsats og økonomisk støtte direkte fra Naalakkersuisut. Kommunen frygter, at denne forventning ikke vil kunne blive indfriet, især ikke hvis suspensionen vil have karakter af magtudøvelse, skabe konflikter både på det centrale og lokale niveau på området, og høre op efter en forholdsvis kort periode.

Svar

Beslutning om suspension vil få undtagelsens karakter og være ganske konkret begrundet. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at foretage entydig beskrivelse af rammer og setup.

Der vil i forbindelse med en evt. beslutning om suspension blive taget stilling til hvilket sagsområde, hvilke sagstyper eller hvilke konkrete sager, der omfattes af beslutningen.

Forslaget har som sit primære anvendelsesområde suspension af forvaltning af verserende og uafsluttede sager om hjælp til børn og unge i en konkret by eller bygd.

Det skal understreges, at en beslutning om suspension ikke i praksis vil indebære, at kommunens kompetence efter det sociale regelsæt i det hele varetages af Naalakkersuisut.

Der vil i praksis kunne træffes beslutning om suspension af kompetence på afgrænsede og konkrete sagsområder, og således at kompetencen varetages af Naalakkersuisut. Derimod er forslaget ikke tænkt anvendt til suspension af hele sagsområder eller for en hel kommune.

Qaasuitsup Kommunia foreslår, at i stedet for tilsidesættelse af styrelsesloven og overtagelse af ledelsesansvar for børneområdet i kommunen, kunne Naalakkersuisut indgå en flerårig samarbejdsaftale med kommunerne, hvor man fx kunne sætte fokus på følgende aspekter af arbejde på området:

- a) Tilrettelæggelse, simplificering og automatisering af alle administrative processer, arbejdsgange og dokumentation på børneområdet, så de passer bedre til kommunens demografi, begrænsede personaleressourcer, mindre daniserede befolkning, og derfor forholdsvis beskedne bureaukratiske traditioner i kommunen. I tilrettelæggelsen bør man især lægge vægt på dokumentationens klarhed, overskuelighed, tilgængelighed og løbende ajourføring i stedet for bilagenes omfang og mængde og andre lignende formaliteter.
- b) Pålidelig kortlægning, ajourføring og overvågning af problemer og indsats på børneområdet ved hjælp af ensartede, digitale, brugervenlige og fejlsikre brugerflader, der tager udgangspunkt i hver individuel børnesag, bruger data fra dokumentationen i sagen og skaber mulighed for automatisk generering af diverse statistikker. Brugerfladerne bør være tiltrækkende, intuitive og nemme i betjening, så lokale sagsbehandlere ikke behøver specielle kurser til at lære på dem.
- c) Samlet tværfaglig, centralkoordineret rådgivnings- og behandlingsindsats på børneområdet, rettet mod de mest udsatte lokaliteter (herunder både opsøgende tiltag og løbende intensiv kollegial supervision ved anvendelse af moderne IT teknologi). Indsatsen bør endvidere automatisk omfatte tilbud til forældre, hvis børn modtager støtte iht. børnelovgivningen. Man kan antage, at ideelt bør simplificering og automatisering af administrationen og dokumentationen på børneområdet frigøre menneskelige ressourcer, der kunne anvendes til den således personaletunge kerneindsats på området.

Svar

Forslaget skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlig for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Naalakkersuisut vil som hidtil føre tilsyn med kommunernes varetagelse af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Naalakkersuisut vil som hidtil bistå med rådgivning, bistand og kursusvirksomhed til kommunerne. På finansloven 2016 er der afsat knap kr. 12 mio. til kurser og efteruddannelse på det sociale område.

Naalakkersuisut har etableret en Centrale Rådgivningsenhed. Den Centrale Rådgivningsenhed har til formål at styrke arbejdet med udsatte børn og unge. Den Centrale Rådgivningsenhed rådgiver og vejleder kommunerne. Rådgivning og vejledning kan ydes som telefonrådgivning og på skriftligt grundlag. Den Centrale Rådgivningsenhed vil tillige råde over et rejsehold, der kan rådgive og vejlede forvaltningen på udvalgte lokaliteter. På finansloven for 2016 er der afsat kr. 19 mio. til den Centrale Rådgivningsenhed.

Der vil fortsat bestå et udstrakt samarbejde mellem Naalakkersuisut og de enkelte kommuner og med det klare formål at styrke og forbedre indsatsen på det sociale område og herunder ikke mindst på området for udsatte børn og unge.

8) Qeqqata Kommunia

Qeqqata Kommunia erkender, at der især på børn- og ungeområdet er nogle meget store udfordringer for samfundet. Qeqqata Kommunia finder ikke, at det fremsatte lovforslag vil kunne afhjælpe eller løse problemstillingerne, hvorfor kommunen indstiller til, at forslaget trækkes tilbage. Dette begrundes blandt andet med, at det vil være et brud på den kommunale selvbestemmelsesret, der fastsættes i grundloven.

Svar

Det er den almindelige opfattelse, at Grundloven overlader lovgivningsmagten meget vide rammer for regulering af kommunernes anliggender. Dette sker allerede i kraft af de årlige finanslove og gennem det store antal Inatsisartutlove, der pålægger kommunerne opgaver og forpligtelser. Hertil kommer, at den konkrete kompetencefordeling mellem Selvstyret, kommunale og øvrige myndigheder i overensstemmelse med Grundloven fastlægges ved lov. Som eksempel herpå kan nævnes, at handicapområdet indtil for nylig hørte under selvstyrets kompetence, indtil det ved lov overførtes til kommunernes kompetence. I den juridiske litteratur antages, at udgangspunktet for forståelse af Grundloven er, at den kommunale ret til selvstyre som sit centrale område har hensynet til det lokale folke- eller borgerfællesskab. Det antages, at Grundloven tilsigter at beskytte kommunen som et fællesskab overfor staten/Grønlands Selvstyre. Derimod anses kommunalbestyrelsens funktion som forvaltningsmyndighed i forhold til kommunens borgere ikke direkte at være omfattet af Grundloven. Det er derfor vurderingen, at nærværende forslag og evt. beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt ikke vil indebære en tilsidesættelse af det kommunale selvstyre. Lovgivningsmagten tillægges et betydeligt skøn for så vidt angår den overordnede fordeling af

beføjelser til kommunerne. Der er ikke grundlag for at antage, at grundlovens § 82 skal sikre kommunerne administration af bestemte sagsområder. Grundlovens § 82 er således ikke til hinder for, at en beføjelse, der hidtil har været henlagt til kommunerne, overtages af Selvstyret.

Qeqqata Kommunia anfører, at en fastholdelse af lovforslaget vil være et tilbageskridt, der ikke harmonerer med Inatsisartut's beslutning om en strukturreform af den offentlige sektor og dermed planerne om overdragelse af flere opgaver fra selvstyret til kommunerne.

Svar

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Naalakkersuisut vil som hidtil føre tilsyn med kommunernes varetagelse af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Naalakkersuisut vil som hidtil bistå med rådgivning, bistand og kursusvirksomhed til kommunerne.

Forslaget skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værnere udsatte børn og unge.

Ligeledes bemærker Qeqqata Kommunia, at Naalakkersuisut fører tilsyn med, at kommunerne overholder reglerne i sociallovgivningen, og forvalter i overensstemmelse med de forvaltningsretlige regler. I forbindelse med myndighedstilsyn har Naalakkersuisut mulighed for at indbringe en sag for Tilsynsrådet og Qeqqata Kommunia stiller sig derfor uforstående overfor, hvorfor denne eksisterende mulighed ikke anvendes i stedet for lovforslaget.

Svar

Nærværende forslag ændrer ikke på sanktionsmulighederne i Inatsisartutlov nr. 22 af 18. november 2010 om den kommunale styrelse. Undlader kommunalbestyrelsen at udføre en handling, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan Tilsynsrådet pålægge de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som er ansvarlige for undladelsen, tvangsbøder.

Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender vil kunne anmode Tilsynsrådet beslutte at gennemtvinge en kommunal handlepligt på det sociale område med tvangsbøder.

Forslaget skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Videre anfører Qeqqata Kommunia, at der er enighed om, at tilsyn skal skærpes, men at det nuværende myndighedstilsyn ikke fungerer i forhold til at vejlede og rådgive kommunerne, og at Naalakkersuisut ikke har opfyldt sin pligt til at fortolke lovgivninger, samt udstede vejledninger til disse.

Svar

Nærværende forslag skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Naalakkersuisut vil som hidtil føre tilsyn med kommunernes varetagelse af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Naalakkersuisut vil som hidtil bistå med rådgivning, bistand og kursusvirksomhed til kommunerne. På finansloven 2016 er der afsat knap kr. 12 mio. til kurser og efteruddannelse på det sociale område.

Naalakkersuisut har etableret en Centrale Rådgivningsenhed. Den Centrale Rådgivningsenheden har til formål at styrke arbejdet med udsatte børn og unge. Den Centrale Rådgivningsenhed rådgiver og vejleder kommunerne. Rådgivning og vejledning kan ydes som telefonrådgivning og på skriftligt grundlag. Den Centrale Rådgivningsenhed vil tillige råde over et rejsehold, der kan rådgive og vejlede forvaltningen på udvalgte lokaliteter. På finansloven for 2016 er der afsat kr. 19 mio. til den Centrale Rådgivningsenhed.

Qeqqata Kommunia bemærker, at Børnetalsmandens rapport er fremhævet som grundlag for lovforslaget, at Børnetalsmanden ikke har myndighedsbeføjelser, og at denne ikke kan foretage myndighedstilsyn i den kommunale forvaltning eller i konkrete sager.

Svar

Grundlaget for lovforslaget er Naalakkersuisuts tilsyn med kommunernes forvaltning af reglerne i den sociale lovgivning (det sociale regelsæt) og de konstaterede mangler i behandlin-

gen samt prioriteringen af sager omkring underretninger og hjælpeforanstaltninger til udsatte børn og unge. Børnetalesmandens rapport bakker op om konklusionerne fra tilsynene og er derfor nævnt som supplement.

Qeqqata Kommunia er uforstående over for, at Naalakkersuisut ønsker at lave kontrol og pålæg, frem for at hjælpe kommunerne med f.eks. vejledninger og efteruddannelse af personalet. Naalakkersuisut er bekendt med, at der er et højt antal sager på f.eks. børne- og ungeområdet, at personalet sidder med mange sager per sagsbehandler, og Qeqqata Kommunia efterlyser i den forbindelse en fastsættelse af et maksimum antal sager pr. sagsbehandler.

Svar

Nærværende forslag skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Naalakkersuisut vil som hidtil føre tilsyn med kommunernes varetagelse af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Naalakkersuisut vil som hidtil bistå med rådgivning, bistand og kursusvirksomhed til kommunerne. På finansloven 2016 er der afsat knap kr. 12 mio. til kurser og efteruddannelse på det sociale område.

Naalakkersuisut har etableret en Centrale Rådgivningsenhed. Den Centrale Rådgivningsenhed har til formål at styrke arbejdet med udsatte børn og unge. Den Centrale Rådgivningsenhed rådgiver og vejleder kommunerne. Rådgivning og vejledning kan ydes som telefonrådgivning og på skriftligt grundlag. Den Centrale Rådgivningsenhed vil tillige råde over et rejsehold, der kan rådgive og vejlede forvaltningen på udvalgte lokaliteter. På finansloven for 2016 er der afsat kr. 19 mio. til den Centrale Rådgivningsenhed.

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt. Det er kommunerne der må sikre det fornødne antal medarbejdere til varetagelse af de kommunale opgaver.

Qeqqata Kommunia anfører videre, at Naalakkersuisut med lovforslaget fratager kommunerne deres selvbestemmelsesret, og dermed bliver et nationalt socialudvalg i suspensionsperioden, hvilket sætter borgernes ret til klageadgang ud af kraft.

Svar

Afgørelser over for borgerne truffet af Naalakkersuisut på grundlag af beslutning om suspension kan fortsat påklages til Det Sociale Ankenævn, som var afgørelsen truffet af kommunen selv.

Forslaget har som sit primære anvendelsesområde suspension af forvaltning af verserende og uafsluttede sager om hjælp til børn og unge i en konkret by eller bygd.

Det skal understreges, at en beslutning om suspension ikke i praksis vil indebære, at kommunes kompetence efter det sociale regelsæt i det hele varetages af Naalakkersuisut.

Der vil i praksis kunne træffes beslutning om suspension af kompetence på afgrænsede og konkrete sagsområder, og således at kompetencen varetages af Naalakkersuisut. Derimod er forslaget ikke tænkt anvendt til suspension af hele sagsområder eller for en hel kommune.

9) Kommuneqarfik Sermersooq

Kommuneqarfik Sermersooq finder det vigtigt, at kommunerne overholder landets sociallovgivning, og kommunen sætter pris på de ressourcer, Naalakkersuisut i den forbindelse tilvejebringer og stiller til rådighed, for at bistå kommunerne med at fremme dette mål.

Indledningsvist har kommunen følgende kritikpunkter:

- At det kommunale selvstyre reelt kan suspenderes ved implementering af lovforslaget, og at dette er på kant med den grundlovssikrede ret til et kommunalt selvstyre.

Svar

Det er den almindelige opfattelse, at Grundloven overlader lovgivningsmagten meget vide rammer for regulering af kommunernes anliggender. Dette sker allerede i kraft af de årlige finanslove og gennem det store antal Inatsisartutlove, der pålægger kommunerne opgaver og forpligtelser. Hertil kommer, at den konkrete kompetencefordeling mellem Selvstyret, kommunale og øvrige myndigheder i overensstemmelse med Grundloven fastlægges ved lov. Som eksempel herpå kan nævnes, at handicapområdet indtil for nylig hørte under selvstyrets kompetence, indtil det ved lov overførtes til kommunernes kompetence. I den juridiske litteratur antages, at udgangspunktet for forståelse af Grundloven er, at den kommunale ret til selvstyre som sit centrale område har hensynet til det lokale folke- eller borgerfællesskab. Det antages, at Grundloven tilsigter at beskytte kommunen som et fællesskab overfor staten/Grønlands Selvstyre. Derimod anses kommunalbestyrelsen funktion som forvaltningsmyndighed i forhold til kommunens borgere ikke direkte at være omfattet af Grundloven. Det er derfor vurderingen, at nærværende forslag og evt. afgørelse om suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt ikke vil indebære en tilsidesættelse af det kommunale selvstyre.

- At der lægges op til, at kommunernes myndighed på socialområdet kan sættes ud af kraft uden, at der ligger transparente og objektive kriterier til grund for det.

Svar

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Beslutning om suspension vil få undtagelsens karakter og være ganske konkret begrundet. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at foretage entydig beskrivelse af rammer og setup.

Formålet med tilsyn er, at sikre overholdelsen af lovgivningen og de forvaltningsretlige pligter over for blandt andet børn og unge. Tilsynene giver samtidig et aktuelt og konkret billede af tingenes tilstand. Tilsynene udgør et solidt grundlag for lovforslaget og vil tillige indgå i grundlaget for en eventuel beslutning om suspension.

Forslaget har som sit primære anvendelsesområde suspension af forvaltning af verserende og uafsluttede sager om hjælp til børn og unge i en konkret by eller bygd.

Det skal understreges, at en beslutning om suspension ikke i praksis vil indebære, at kommunes kompetence efter det sociale regelsæt i det hele varetages af Naalakkersuisut.

Der vil i praksis kunne træffes beslutning om suspension af kompetence på afgrænsede og konkrete sagsområder, og således at kompetencen varetages af Naalakkersuisut. Derimod er forslaget ikke tænkt anvendt til suspension af hele sagsområder eller for en hel kommune.

- At det lokale demokrati, som vores samfund bygger på, reelt suspenderes, da kommunalpolitikere er valgt af borgerne til at tage ansvar for servicen på blandt andet socialområdet i den enkelte kommune. Naalakkersuisut lægger i lovforslaget op til, at dette ansvar kan fratages de folkevalgte kommunalpolitikere på et vilkårligt grundlag.

Svar

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Naalakkersuisut kan beslutte at suspendere en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt, når der foreligger væsentlig tilsidesættelse af kommunens forpligtelser eller borgernes rettigheder.

Nærværende forslag skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

- At lovforslaget er et overgreb på principper om demokrati, nærhed og decentralisering af beføjelser.
- At lovforslaget er et overgreb på princippet om, at den kommunale administration eksklusivt er ansat/udnævnt af kommunalbestyrelsen og alene underlagt dennes direktiver.

Svar

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Naalakkersuisut kan beslutte at suspendere en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt, når der foreligger væsentlig tilsidesættelse af kommunens forpligtelser eller borgernes rettigheder.

Nærværende forslag skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Der er ikke med forslaget foretaget nogen regulering eller tilsigtet nogen regulering af ansættelsesgrundlaget for kommunale tjenestemænd og øvrige medarbejdere.

En kommune er imidlertid forpligtet til loyalt at medvirke til løsning af opgaver omfattet af beslutning om suspension. Denne forpligtelse omfatter blandt andet forpligtelsen til at stille relevante medarbejdere til rådighed.

- At lovforslaget er et overgreb på princippet om, at tilgangen til og rådigheden over kommunens økonomiske grundlag kan tilrettelægges og sikres på en sådan måde, at det kommunale selvstyre, i betydningen dispositionsfrihed, forbliver en realitet.

Svar

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Kommunen afholder uændret de udgifter, der knytter sig til forvaltning af de sociale regelsæt, for hvilke kommunen er ansvarlig. En eventuel refusionsordning knyttet til de enkelte sociale regelsæt finder tilsvarende anvendelse. Naalakkersuisut vil ikke skulle afholde eller udlægge udgifter på kommunernes vegne.

En kommunes budget- og bevillingskompetence og forpligtelser til at afsætte de fornødne bevillinger til varetagelse af kommunens forpligtelser i henhold til det sociale regelsæt består uændret.

- At Naalakkersuisut via en form for centralt dirigeret magtfordrejning giver sig selv uhindret adgang til at råde over kommunernes forvaltning, økonomi, personale og interne kommunikation. Det er et hidtil uset og dybtgående indgreb, som næppe kan forsvares, hvis man samtidig ønsker at tage det kommunale selvstyre alvorligt. Ændringer i det kommunale selvstyre bør baseres på grundig research, samt legale, legitime, objektive og transparente kriterier.

Svar

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Naalakkersuisut kan beslutte at suspendere en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt, når der foreligger væsentlig tilsidesættelse af kommunens forpligtelser eller borgernes rettigheder.

Nærværende forslag skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og

hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Beslutning om suspension vil få undtagelsens karakter og være ganske konkret begrundet. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at foretage entydig beskrivelse af rammer og setup.

Formålet med tilsyn er, at sikre overholdelsen af lovgivningen og de forvaltningsretlige pligter over for blandt andet børn og unge. Tilsynene giver samtidig et aktuelt og konkret billede af tingenes tilstand. Tilsynene udgør et solidt grundlag for lovforslaget og vil tillige indgå i grundlaget for en eventuel beslutning om suspension.

- *At lovforslaget er udformet på baggrund af Børnetalsmandens rejserapport, samt en Facebookforespørgsel fra ministerens egen profil, i stedet for en grundig samfundsvidenskabelig og faglig undersøgelse samt dyberegående, demokratisk debat om organiseringen af den offentlige sektor og sociale service i forhold til de særlige grønlandske forhold.*

Svar

Grundlaget for lovforslaget er Naalakkersuisuts tilsyn med kommunernes forvaltning af reglerne i den sociale lovgivning (det sociale regelsæt) og de konstaterede mangler i behandlingen samt prioriteringen af sager omkring underretninger og hjælpeforanstaltninger til udsatte børn og unge. Børnetalsmandens rapport bakker op om konklusionerne fra tilsynene og er derfor nævnt som supplement.

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Naalakkersuisut kan beslutte at suspendere en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt, når der foreligger væsentlig tilsidesættelse af kommunens forpligtelser eller borgernes rettigheder

Nærværende forslag skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

- At et så indgribende lovforslag burde være drøftet i en forberedende lovkommission med deltagelse af relevante parter uden for Naalakkersuisut og Inatsisartut omhandlende fordeling af opgaver og ansvar på socialområdet.

Svar

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Naalakkersuisut kan beslutte at suspendere en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt, når der foreligger væsentlige tilsidesættelse af kommunens forpligtelser eller borgernes rettigheder.

Nærværende forslag skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

- At der mangler kvalificerede bud på, hvordan kvalitet og faglighed sikres fra Naalakkersuisuts side under en suspension.

Svar

Beslutning om suspension vil få undtagelsens karakter og være ganske konkret begrundet. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at foretage entydig beskrivelse af rammer og setup.

Der vil i forbindelse med en evt. beslutning om suspension blive taget stilling til hvilket sagsområde, hvilke sagstyper eller hvilke konkrete sager, der omfattes af beslutningen.

Ved suspension vil Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender beskrive hvilke ressourcer og medarbejdere, der sættes af til varetagelse af opgaven, og herunder hvorledes opgaven forventes afviklet i praksis i samarbejde med kommunens sociale forvaltning.

Det vil blive tilstræbt, at varetagelse af opgaver omfattet af beslutning om suspension sker lokalt og i videst muligt omfang i samarbejde og med bistand af de relevante medarbejdere i kommunens sociale forvaltning.

- At vejledning og dialog opfattes som en mere konstruktiv metode end fratagelse af (al) kompetence, hvilket virker demotiverende og kontraproduktivt.

Det er meget bekymrende, at der hverken af lovforslag eller tilhørende bemærkninger fremgår nogle konkrete kriterier for, hvornår og hvordan Naalakkersuisut kan suspendere kommunalbestyrelsens beslutningskompetence og overtage forvaltningen af enten en konkret sag eller et område. Henvisningen til ”væsentlig misligholdelse” er et vagt, skønsmæssigt kriterium, som Naalakkersuisut giver sig selv beføjelse til at udfylde efter eget forgodtbefindende.

Proportionalitetsbegrebet er nævnt, hvilket igen beror på Naalakkersuisuts egen skønsmæssige vurdering.

Det betyder i praksis, at Naalakkersuisut er frit stillet i forhold til at suspendere det kommunale selvstyre. Dette tilgodeser hverken borgernes eller kommunernes retssikkerhed, og kan sidestilles med et overgreb på borgeres såvel som kommunernes retssikkerhed.

Svar

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Naalakkersuisut vil som hidtil føre tilsyn med kommunernes varetagelse af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Naalakkersuisut vil som hidtil bistå med rådgivning, bistand og kursusvirksomhed til kommunerne. På finansloven 2016 er der afsat knap kr. 12 mio. til kurser og efteruddannelse på det sociale område.

Naalakkersuisut har etableret en Central Rådgivningsenhed. Den Centrale Rådgivningsenhed har til formål at styrke arbejdet med udsatte børn og unge. Den Centrale Rådgivningsenhed rådgiver og vejleder kommunerne. Rådgivning og vejledning kan ydes som telefonrådgivning og på skriftligt grundlag. Den Centrale Rådgivningsenhed vil tillige råde over et rejsehold, der kan rådgive og vejlede forvaltningen på udvalgte lokaliteter. På finansloven for 2016 er der afsat kr. 19 mio. til den Centrale Rådgivningsenhed.

Der vil fortsat bestå et udstrakt samarbejde mellem Naalakkersuisut og de enkelte kommuner og med det klare formål at styrke og forbedre indsatsen på det sociale område og herunder ikke mindst på området for udsatte børn og unge.

Naalakkersuisut kan beslutte at suspendere en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt, når der foreligger væsentlig tilsidesættelse af kommunens forpligtelser eller borgernes rettigheder.

Nærværende forslag skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Kommuneqarfik Sermersooq finder det foruroligende, at Naalakkersuisut antager at så omfattende suspensioner kan blive nødvendige.

Forvaltning af socialområdet

Kommuneqarfik Sermersooq bemærker:

- At det er uvist og usikkert hvilke faglige kvalifikationer, der berettiger Naalakkersuisut til suspension af kommunalbestyrelsens beslutningskompetence.
- At Naalakkersuisuts grundlag for at overtage beslutningskompetencen er uvis og usikker, når Naalakkersuisut forventer, at kommunens ansatte alligevel skal udføre opgaven på vegne af Naalakkersuisut.
- At kommunerne har den daglige kontakt med borgerne, og derfor har et indgående kendskab til muligheder og udfordringer i praksis, som ikke umiddelbart er en del af Naalakkersuisuts hverdag. Det er uvist og usikkert, hvordan Naalakkersuisut i praksis vil sikre en forsvarlig og faglig kvalitet i forvaltningen af socialområdet.
- At ideen om en parallel administration vil føre til dobbeltadministration, spild og splid.
- At Naalakkersuisut helt bør overtage området, hvis myndigheden mener at kunne gøre alt bedre end kommunerne i stedet for at true kommunerne med indgreb. Det ville være mere reelt, men så må Naalakkersuisut også erkende, at man ønsker at afvikle kommunerne i stedet for at udvikle dem.

Svar

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Naalakkersuisut kan beslutte at suspendere en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt, når der foreligger væsentlig tilsidesættelse af kommunens forpligtelser eller borgernes rettigheder.

Nærværende forslag skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Beslutning om suspension vil få undtagelsens karakter og være ganske konkret begrundet.

Forslaget har som sit primære anvendelsesområde suspension af forvaltning af verserende og uafsluttede sager om hjælp til børn og unge i en konkret by eller bygd.

Det skal understreges, at en beslutning om suspension ikke i praksis vil indebære, at kommunens kompetence efter det sociale regelsæt i det hele varetages af Naalakkersuisut.

Der vil i praksis kunne træffes beslutning om suspension af kompetence på afgrænsede og konkrete sagsområder, og således at kompetencen varetages af Naalakkersuisut. Derimod er forslaget ikke tænkt anvendt til suspension af hele sagsområder eller for en hel kommune.

Økonomi

Kommuneqarfik Sermersooq bemærker:

- At det er et ultimativt drømmescenarie for enhver offentlig myndighed, hvis økonomiske hensyn i beslutningsprocesser og konkret sagsbehandling ikke er relevante kriterier. Denne fordel tildeler Naalakkersuisut sig selv i lovforslaget, idet Naalakkersuisut selv er fritaget for al økonomisk ansvar i sine vurderinger og afgørelser under en eventuel suspension. Dermed bortses fra et helt centralt element i moderne ledelse, hvor beslutningskompetence og økonomisk ansvar følges ad. Suspensionen af det kommunale selvstyre medfører reelt en suspension af vigtige elementer i ledelsesretten, kompetencefordeling, normeringer og økonomistyring i kommunen.
- At lovforslaget vil skabe meget stor økonomisk usikkerhed, da det sociale område i dag udgør cirka 50 procent af kommunernes budget.
- At der ikke tages stilling til, hvor kommunerne skal få pengene fra. En suspension kan således efterlade en kommune i økonomisk uføre, hvilket efterfølgende kan danne grundlag for at sætte kommunen under økonomisk administration også.

Svar

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Kommunen afholder uændret de udgifter, der knytter sig til forvaltning af de sociale regelsæt, for hvilke kommunen er ansvarlig. En eventuel refusionsordning knyttet til de enkelte sociale regelsæt finder tilsvarende anvendelse. Naalakkersuisut vil ikke skulle afholde eller udlægge udgifter på kommunernes vegne.

En kommunes budget- og bevillingskompetence og forpligtelser til at afsætte de fornødne bevillinger til varetagelse af kommunens forpligtelser i henhold til det sociale regelsæt består uændret.

Naalakkersuisut kan beslutte at suspendere en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt, når der foreligger væsentlig tilsidesættelse af kommunens forpligtelser eller borgernes rettigheder. Naalakkersuisut skal træffe de afgørelser, der er nødvendige for at sikre overholdelse af kommunens forpligtelser eller borgernes rettigheder. Naalakkersuisut træffer afgørelse inden for rammerne af det sociale regelsæt og gældende forvaltningsretlige regler og principper.

Personale

Kommuneqarfik Sermersooq bemærker:

- At der kan frygtes en massiv personaleflugt under suspension, da denne vil medføre en udtalt utryghed blandt personalet, når ledelse og retningslinjer pludselig skiftes ud for en ikke nærmere defineret periode, på et ikke nærmere defineret grundlag.
- At det kan undergrave ledelsens og personalets autoritet overfor borgerne i sagsbehandlingen, hvis Naalakkersuisut efter en vag skønsmæssig vurdering indleder en suspension i en konkret sag, og pålægger en anden afgørelse uden kendskab til sagens detaljer. Det vil medføre massiv demotivation blandt ledelse og personale, en risiko for høj personaleomsætning, opsigelser, sygemeldinger og stress i en lind strøm.
- At pålæg om normeringer og ansættelse af relevante medarbejdere i kommunens socialforvaltning næppe vil have den ønskede effekt, når der enten ikke er nogen ansøgere, endsige kvalificerede ansøgere til opslåede stillinger.

Svar

Nærværende forslag skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Naalakkersuisut kan beslutte at suspendere en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt, når der foreligger væsentlig tilsidesættelse af kommunens forpligtelser eller borgernes rettigheder. Naalakkersuisut skal træffe de afgørelser, der er nødvendige for at sikre overholdelse af kommunens forpligtelser eller borgernes rettigheder. Naalakkersuisut træffer afgørelse inden for rammerne af det sociale regelsæt og gældende forvaltningsretlige regler og principper.

Der vil i forbindelse med en evt. beslutning om suspension blive taget stilling til hvilket sagsområde, hvilke sagstyper eller hvilke konkrete sager, der omfattes af beslutningen.

Ved beslutning om suspension vil Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender beskrive hvilke ressourcer og medarbejdere, der sættes af til varetagelse af opgaven, og herunder hvorledes opgaven forventes afviklet i praksis i samarbejde med kommunens sociale forvaltning.

Det vil blive tilstræbt at varetagelse af opgaver omfattet af beslutning om suspension sker lokalt og i videst muligt omfang i samarbejde og med bistand af de relevante medarbejdere i kommunens sociale forvaltning.

Adgang til samtlige kommunens lokaler og data

Kommuneqarfik Sermersooq bemærker:

- At kommunen fratages sin ret til at kommunikere fortroligt og internt, idet Naalakkersuisut skal have adgang til alt både før og efter suspension. Selv om et dokument angiveligt bevarer sin interne karakter, vil det ikke være internt i praksis.

Svar

Det følger af almindelige principper om saglighed og proportionalitet, at der alene søges adgang til det, der er nødvendigt til varetagelse af opgaverne. Forslagets § 7f er formuleret bredt, da det ikke på forhånd er muligt at afgrænse behovet i forbindelse med en senere beslutning om suspension.

Klagemulighed

Kommuneqarfik Sermersooq bemærker:

- At det er stærkt bekymrende, at hverken kommune eller borger har mulighed for at påklage Naalakkersuisuts suspensioner, enten i konkrete sager, eller på et område.
- At det eksisterende sociale klagesystem kan blive kortsluttet, hvis det bliver kutyme, at borgerne rutinemæssigt vil klage til Departementet forud for eller i stedet for at benytte de eksisterende klage- og tilsynsmuligheder, fordi Departementet kan reagere med suspension.

Svar

Der er ikke fundet grundlag for etablering af en særskilt klageinstans for Naalakkersuisuts beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt.

Der er herved lagt vægt på, at eventuel beslutning om suspension vil have undtagelsens karakter. Der er ikke grundlag eller behov for opbygning af en særlig myndighed, viden eller praksis for suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt.

Der er endvidere lagt vægt på, at beslutning om suspension indgår som et sidste led til imødegåelse af væsentlig tilsidesættelse af en kommunes forpligtelser eller borgernes rettigheder. En beslutning om suspension vil blive truffet efter en forudgående dialog med den berørte kommune og på grundlag af dokumentation for væsentlig tilsidesættelse af en kommunes forpligtelser eller borgernes rettigheder.

Det Sociale Ankenævn er etableret, sammensat og sekretariatsbetjenes med det formål at behandle og afgøre konkrete klagesager. Det er vurderingen, at Det Sociale Ankenævn ikke er egnet til at efterprøve en beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt.

Det vil blive tilstræbt, at varetagelse af opgaver omfattet af beslutning om suspension sker lokalt og i videst muligt omfang i samarbejde og med bistand af de relevante medarbejdere i kommunens sociale forvaltning.

Afgørelser, der efter de sociale regelsæt, kan påklages til Det Sociale Ankenævn, kan uændret påklages til Det Sociale Ankenævn, selvom afgørelsen er truffet af Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender.

Dialog og samarbejde

Kommuneqarfik Sermersooq vil meget gerne indgå i en konstruktiv dialog med Naalakkersuisut om forsvarlig, regelmæssig opfølgning og tilsyn på socialområdet. Vi er åbne for til stædighed, i fællesskab med Naalakkersuisut, at finde bedre løsninger for vores udsatte medborgere.

Kommuneqarfik Sermersooq tager meget gerne imod råd og vejledning fra Naalakkersuisut, og følger ligeledes anvisninger og retningslinjer til gavn for vores borgere. I det omfang Naalakkersuisut kan stille ekspertise til rådighed med henblik på forbedringer af sagsbehandling eller forvaltning af socialområdet, er vi åbne for at tage imod. Kommuneqarfik Sermersooq er meget indstillet på kontinuerligt at opkvalificere kommunens indsatser.

Kommuneqarfik Sermersooq foreslår et struktureret og systematisk tilsyn, gerne suppleret med hjælp fra den nyligt etablerede centrale rådgivningsenhed, ud fra hvilket vi kan have en konstruktiv dialog om forbedringsmuligheder og eventuelle pålæg fra tilsynet. Det er vigtigt, at tilsynet får tydelige og transparente rammer, hvorved et konstruktivt samarbejde i højere grad sikres.

Tilsyn er et vigtigt værktøj til at styrke den offentlige service og borgernes retssikkerhed.

Kommuneqarfik Sermersooq kan således støtte et stærkere tilsyn og samarbejde, men vi støtter ikke et muligt grundlovsstridigt indgreb i det kommunale selvstyre.

Svar

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlig for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Naalakkersuisut vil som hidtil føre tilsyn med kommunernes varetagelse af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Naalakkersuisut vil som hidtil bistå med rådgivning, bistand og kursusvirksomhed til kommunerne. På finansloven 2016 er der afsat knap kr. 12 mio. til kurser og efteruddannelse på det sociale område.

Naalakkersuisut har etableret en Centrale Rådgivningsenhed. Den Centrale Rådgivningsenhed har til formål at styrke arbejdet med udsatte børn og unge. Den Centrale Rådgivningsenhed rådgiver og vejleder kommunerne. Rådgivning og vejledning kan ydes som telefonrådgivning og på skriftligt grundlag. Den Centrale Rådgivningsenhed vil tillige råde over et rejsehold, der kan rådgive og vejlede forvaltningen på udvalgte lokaliteter. På finansloven for 2016 er der afsat kr. 19 mio. til den Centrale Rådgivningsenhed.

Der vil fortsat bestå et udstrakt samarbejde mellem Naalakkersuisut og de enkelte kommuner og med det klare formål at styrke og forbedre indsatsen på det sociale område og herunder ikke mindst på området for udsatte børn og unge.

10) Kommune Kujalleq

Kommune Kujalleq bemærker, at det foreliggende lovforslaggrundlæggende går ud på, at ansvar og finansiering fortsat skal påhvile kommunerne, mens kompetencen midlertidigt skal kunne overføres til Naalakkersuisut. Dette vurderer Kommunen som en konstruktion, der lægger op til en række økonomiske, sagsbehandlingsmæssige og organisatoriske u hensigtsmæssigheder, som alt i alt vil kunne medvirke til at skabe en bureaukratiseret og for borgerne vanskeligt gennemskuelig og ikke optimal administration af området.

Såfremt Naalakkersuisut vurderer, at kommunerne overordnet set ikke kan løfte den opgave de er pålagt, bør det i stedet overvejes, at byrde- og opgavefordele administrationen af de problematiske sagsområder til Naalakkersuisut.

Svar

Naalakkersuisut vil som hidtil føre tilsyn med kommunernes varetagelse af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Naalakkersuisut vil som hidtil bistå med rådgivning, bistand og kursusvirksomhed til kommunerne. På finansloven 2016 er der afsat knap kr. 12 mio. til kurser og efteruddannelse på det sociale område.

Naalakkersuisut har etableret en Centrale Rådgivningsenhed. Den Centrale Rådgivningsenhed har til formål at styrke arbejdet med udsatte børn og unge. Den Centrale Rådgivningsenhed rådgiver og vejleder kommunerne. Rådgivning og vejledning kan ydes som telefonrådgivning og på skriftligt grundlag. Den Centrale Rådgivningsenhed vil tillige råde over et rejsehold, der kan rådgive og vejlede forvaltningen på udvalgte lokaliteter. På finansloven for 2016 er der afsat kr. 19 mio. til den Centrale Rådgivningsenhed.

Der vil fortsat bestå et udstrakt samarbejde mellem Naalakkersuisut og de enkelte kommuner og med det klare formål at styrke og forbedre indsatsen på det sociale område og herunder ikke mindst på området for udsatte børn og unge.

Dernæst forekommer det realistisk, at de nuværende tilsynsmodeller med en korrekt og effektiv anvendelse af disse, er egnede til at understøtte den nødvendige kvalitetssikring i den kommunale forvaltning.

I følgebrevet til høringen, er der snævert sat fokus på, at lovforslaget skyldes, at der ikke i den gældende sociale styrelsesforordning er hjemmel til at ”suspendere” en kommunes forvaltning af de sociale regler.

Til dette argument bemærker Kommune Kujalleq, at for så vidt angår behandlingen af konkrete sager, er der i den kommunale styrelseslov § 70 hjemmel til at gennemtinge en kommunal handlepligt med tvangsbøder, ligesom der gennem de almindelige ankeregler til Det Sociale Ankenævn sikres borgerne ret til en to instansbehandling af de sociale sager.

Herudover har Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggende som sektortilsyn adgang til at vejlede kommunerne og også borgerne i konkrete sager, hvis Departementet mener, at reglerne administreres forkert. Sektortilsynet kan tage en klage under behandling med henblik på en vurdering af, om reglerne er fulgt, og tilsynet kan herudover tage sager op af egen drift.

Dette sektortilsyn og klageadgang til Det Sociale Ankenævn suppleres af reglerne om Børnetalsmanden og Børnerådet samt af den almindelige kontrol, som udøves af Ombudsmanden for Inatsisartut.

Kommunen vurderer det således overordnet set som tvivlsomt, om det selvstændigt vil bidrage til et kvalitetsløft i sagsbehandlingen, med det foreliggende lovforslag, naturligvis under den forudsætning, at de eksisterende tilsynsorganer opfylder deres funktion hensigtsmæssigt.

Et alternativ til den foreslåede lovmodel kunne være, at ankenævnets kontrol blev udvidet til også at omfatte en call-in beføjelse.

Det faktum, at kommunernes rekrutteringsproblemer mht. faglært arbejdskraft, er medvirkende årsag til problemstillingerne, kan kommunen ikke se løst igennem dette forslag, snarere det modsatte, da oprettelse af centrale kontrolenheder m.m., indtil dags dato har vist, at kommunerne drænes for faglært arbejdskraft. En øget indsats på uddannelse og vejledning er den eneste udvej, som har et fremtidsperspektiv. Opgaverne forbliver decentralt og skal derfor også løses decentralt, hvor borgeren er.

Svar

Nærværende forslag ændrer ikke på sanktionsmulighederne i Inatsisartutlov nr. 22 af 18. november 2010 om den kommunale styrelse. Unnlader kommunalbestyrelsen at udføre en handling, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan Tilsynsrådet pålægge de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som er ansvarlige for unndladelser, tvangsbøder.

Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender vil kunne anmode Tilsynsrådet om at beslutte at gennemtvinge en kommunal handlepligt på det sociale område med tvangsbøder.

Naalakkersuisut anerkender at forslaget ikke løser f.eks. rekrutteringsproblemer. Forslaget skal ikke løse rekrutteringsproblemer. Forslaget skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge

Naalakkersuisuts tilsyn, Det sociale Ankenævn, Børnetalsmanden, Børnerådet og Ombudsmanden for Inatsisartut er vigtige institutioner, der alle bidrager til fokus på forvaltningen af det sociale område og herunder vedrørende udsatte børn og unge.

Det er imidlertid Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Ad § 7a

Til stk. 1

Der anvendes terminologien ”træffe afgørelse” om ændringer i en kommunes forvaltningskompetence. Dette er misvisende, da en kommune ikke er part i de sager, den behandler i henhold til lovgivningen, og der således ikke træffes afgørelse i forhold til kommunen med heraf følgende tillægelse af partsrettigheder til kommunen.

I stedet bør ordet ”beslutte” benyttes.

Svar

Dette er ændret

Ifølge beskrivelsen i lovforslagets bemærkninger til bestemmelsen, om hvornår Naalakkersuisut vil kunne gribe ind og suspendere den kommunale forvaltning, er der tale om en reaktion på allerede foreliggende fejl og mangler.

Suspension vil kun kunne få den betydning for rettelse af allerede opståede fejl, når der er tale om uafsluttede sager, og hvor fejlen eksempelvis består i kritisabel sagsbehandlingstid. I afsluttede sager, som er afgjort af Det Sociale Ankenævn, må det forudsættes, at fejl, som kan rettes, er rettet af ankenævnet.

I afsluttede og ikke påklagede sager, må det formodes, at suspension alene vil få den betydning, at selvstyret vil kunne/skulle genoptage sagen, hvis der konstateres væsentlige fejl. Dette kunne for så vidt også nås ved, at Naalakkersuisut henstillede, at kommunen genoptog sagen, og – hvis kommunen ikke vil det – at sagen bliver oversendt til den almindelige tilsynsmyndighed, eller at Naalakkersuisut vejleder borgeren om anke herunder om anke efter 4 ugers fristens udløb jf. den gældende landstingsforordning om socialvæsenets styrelse og organisation § 8, stk. 4.

Det væsentlige område for denne foreslåede bestemmelse formodes derfor at være forebyggelse af fejl. For at dette mål kan nås, skal det sikres, at pågældende kommune fremadrettet bliver i stand til at løse opgaven forsvarligt. Det afhænger – jf. nedenstående bemærkninger til den foreslåede § 7b, stk. 1, og bemærkningerne dertil – i et omfang af faktorer, som kommunerne ikke er herre over.

Svar

Forslaget har som sit primære anvendelsesområde suspension af forvaltning af verserende og uafsluttede sager f.eks. vedrørende hjælp til udsatte børn og unge i en konkret by eller bygd.

Det primære anvendelsesområde er at sikre behandling og afgørelse af konkrete sager, hvor der er kritisabel sagsbehandlingstid, f.eks. vedrørende hjælp til udsatte børn og unge.

Nærværende forslag ændrer ikke på sanktionsmulighederne i Inatsisartutlov nr. 22 af 18. november 2010 om den kommunale styrelse. Undlader kommunalbestyrelsen at udføre en handling, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan Tilsynsrådet pålægge de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som er ansvarlige for undladelsen, tvangsbøder.

Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender vil kunne anmode Tilsynsrådet om at beslutte at gennemtvinge en kommunal handlepligt på det sociale område med tvangsbøder.

Naalackersuisuts tilsyn er et vigtigt instrument til sikring af den kommunale forvaltning af det sociale regelsæt, herunder vedrørende hjælp til udsatte børn og unge. Tilsynet kan imidlertid ikke træffe afgørelse i konkrete sager, f.eks. om hjælp til udsatte børn og unge.

Naalackersuisut anerkender, at forslaget ikke løser f.eks. rekrutteringsproblemer. Forslaget skal ikke løse rekrutteringsproblemer. Forslaget skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager, f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Det er imidlertid Naalackersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værnere udsatte børn og unge.

Til stk. 2

Det anføres i bemærkningerne til bestemmelsen, at uanset tidspunktet for tilbageførelsen af kompetencen til kommunen, er det fortsat ”kommunalbestyrelsens ansvar, at kommunen lever op til sine forpligtelser og sikrer borgernes rettigheder efter det sociale regelsæt”.

Det rejser det principielle problem, at en selvstyremyndighed undergivet sædvanligt ministeransvar, ikke kan fraskrive sig ansvaret for sin egen forvaltning. Det betyder, at en kommune ikke vil kunne drages til ansvar for fejl, som pågældende selvstyremyndighed begår i sin sagsbehandling.

Derfor forekommer henvisningen til kommunens forpligtelser og ansvar på området, hvor selvstyret midlertidigt har overtaget sagsbehandlingen helt eller delvist, uklar eller måske endda misvisende.

Svar

Bemærkningerne til forslaget § 7a, stk. 2, er præciseret. Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender vil være ansvarlig for sin egen forvaltning, herunder forvaltning af sager omfattet af beslutning om suspension.

Bemærkningerne tjener til at understrege, at en kommune fortsat må arbejde for at sikre, at bevillinger, normeringer mv. på det sociale område giver kommunen grundlag for at varetage forvaltningen af det sociale regelsæt og herunder arbejde for at hurtigst muligt at skabe grundlag for tilbageførelse til kommunen af sager omfattet af beslutning om suspension.

Til stk. 3

Det bemærkes, at der vil kunne forekomme situationer hvor der er en sådan sagsbehandlingsmæssig sammenhæng mellem flere sociale regelsæt, at det ikke vil være praktisk muligt at suspendere kommunens kompetence snævert i forhold til én bestemt lov.

Svar

Enig. Derfor anvendes også den brede formulering "det sociale regelsæt".

Ad § 7b

Til stk. 1

Det fremstår uklart, om bestemmelsen har til formål at tilvejebringe hjemmel for instruktion af generelt karakter, eller om det også er hensigten at skabe hjemmel til afgivelse af imperative forskrifter for behandlingen af konkrete sager, eller om dette forudsættes reguleret i stk. 2.

Såfremt det første er tilfældet, rejser det nogle problemer i forhold til departementets almindelige beføjelser som socialt sektortilsyn.

Naalakkersuisut har således i medfør af den sociale styrelseslovs § 1 hjemmel til generelt at vejlede kommunerne om administrationen af de sociale regelsæt. Det må forudsættes, at bindende instruktion efter den foreslåede stk. 1 skal have samme indhold som den vejledning, som Naalakkersuisut yder kommunerne i almindelighed. Og det må omvendt overvejes, om bindende instruktion af kommunerne på områder, hvor der ikke er udsendt generelle vejledninger, indebærer en pligt til at vejlede de øvrige kommuner i medfør af styrelseslovens § 1. Det vil således være uheldigt, såfremt Naalakkersuisut i forhold til en enkelt kommune udtaler sig generelt om administrationen af et bestemt regelsæt, men ikke gør det i forhold til andre kommuner.

Dernæst er bestemmelsen reelt udtryk for, at Naalakkersuisut kan udstede regler med bekendtgørelseskraft også på områder, hvor den specielle lovgivning ikke giver hjemmel til at udstede bekendtgørelsesregler. Dette er ud fra et legalitetssynspunkt meget betænkeligt, og omtales i den juridiske litteratur som endda muligvis grundlovsstridigt under betegnelsen

”stærk derogation”. Det betænkelige går nærmere ud på, at det er uforeneligt med grundlovens § 3 om magtens tredeling – og i grønlandsk sammenhæng uforeneligt med selvstyrelovens § 1 – såfremt lovgivningsmagten overlader det til administrationen at gøre fravigelser fra andre love end den lov, som bemyndigelsen er optaget i.

Der vil være tale om en sådan derogation, såfremt der i en konkret social lov er fastsat bestemmelser, som Inatsisartut har bestemt udgør administrationsgrundlaget, og at der derfor ikke skal fastsættes uddybende bekendtgørelsesregler, hvis der herefter i en anden lov (styrelsesloven) gives en blankobemyndigelse til administrationen til at fravige sådanne lovregler, som er forudsat at udgøre hele administrationsgrundlaget.

Dette skal ses i sammenhæng med den vejledningsmulighed som Naalakkersuisut har jf. bemærkningerne ovenfor, idet vejledning netop afspejler det forhold, at det er op til den administrerende myndighed at forvalte loven i de konkrete sager, og herunder foretage et konkret skøn inden for lovens rammer, hvorfor vejledningen ikke kan blive bindende for den administrative myndighed. Vejledningen får dermed karakter af et fortolkningsbidrag til reglerne på linje med lovens ordlyd og dens forarbejder og retspraksis og administrativ praksis.

Det ligger i kommunernes (og andre myndigheders) forvaltningsansvar, at myndigheden skal administrere i overensstemmelse med loven, og i vurderingen af om administrationen er lovlig, inddrages de nævnte fortolkningsbidrag.

Såfremt Naalakkersuisut bliver bekendt med, at en kommune ikke administrerer efter reglerne, kan og skal Departement for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender som lovhjemlet sektortilsyn gøre kommunen opmærksom på dette, og hvis ulovligheden alligevel fortsætter, skal Departementet inddrage den almindelige kommunale tilsynsmyndighed, som om nødvendigt med den kommunale styrelseslovs magtmidler skal rette kommunens fejl og forsømmelser.

Hertil kommer, at styrelseslovens § 14 forskriver kriminalretligt ansvar for ulovlig administration af de sociale regelsæt.

Der eksisterer således allerede et kontrolsystem som med udgangspunkt i sektortilsynet er egnet til at rette fejl i kommunernes administration af de sociale regelsæt.

Det er derfor tvivlsomt, den foreslåede bestemmelse er hensigtsmæssig.

Svar

Nærværende forslag ændrer ikke på sanktionsmulighederne i Inatsisartutlov nr. 22 af 18. november 2010 om den kommunale styrelse. Undlader kommunalbestyrelsen at udføre en hand-

ling, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan Tilsynsrådet pålægge de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som er ansvarlige for undladelsen, tvangsbøder.

Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender vil kunne anmode Tilsynsrådet beslutte at gennemtvinge en kommunal handlepligt på det sociale område med tvangsbøder.

Det er imidlertid Naalackersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værnere udsatte børn og unge.

Det er ikke hensigten med bestemmelsen, at skabe grundlag for fastsættelse af retningslinjer, der går ud over rammerne for det gældende sociale regelsæt. Retningslinjer for fortolkning og anvendelse af det sociale regelsæt fastsættes inden for rammerne af de respektive sociale regelsæt. Der kan ikke i medfør af forslaget fastsættes retningslinjer, der går udover de myndigheder, der er tillagt Naalackersuisut i de respektive sociale regelsæt.

Retningslinjerne vil i praksis være knyttet til de konkrete sager eller sagsområder, der omfattes af beslutning om suspension. Retningslinjerne forventes at være udformet i forhold til den konkrete beslutning om suspension og i øvrigt baseret på de generelle vejledninger fra Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender

Forslagets § 7b og bemærkningerne hertil er præciseret.

Kommunen bemærker dernæst, at det af bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse blandt andet fremgår at ”Bindende retningslinjer kan f.eks. omfatte pålæg om normeringer og ansættelse af relevante medarbejdere i en kommunes socialforvaltninger eller pålæg om tilførelse af øvrige ressourcer.” Hertil bemærkes, at det i hvert fald for Kommune Kujalleq gennem længere tid har været, og fortsat er, vanskeligt at tiltrække uddannede socialrådgivere og anden kvalificeret arbejdskraft til socialforvaltningen.

Det forekommer særdeles uklart, hvordan dette problem skulle kunne afhjælpes med et pålæg som et citerede.

Svar

Naalackersuisut anerkender, at forslaget ikke løser f.eks. rekrutteringsproblemer. Forslaget skal ikke løse rekrutteringsproblemer. Forslaget skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager, f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Der kan være behov for omfordeling af kommunens medarbejdere i socialforvaltningen eller øvrige ressourcer til understøttelse af straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Bemærkningerne er præciseret.

Til stk. 1

Bestemmelsen giver hjemmel til, at sagsbehandlingskompetencen kan overføres fra en kommune til Naalakkersuisut.

I bemærkningerne til bestemmelsen er dette beskrevet således:

”Naalakkersuisut kan træffe afgørelse om suspension ved at rejse konkrete sager (egen drift-sager) efter det sociale regelsæt og herunder overtage behandling og afgørelse af egen-drift sager eller allerede verserende sager.

Naalakkersuisut kan tage det videregående skridt at overtage forvaltningen af et socialt regelsæt fra en kommune, f.eks. overtagelse af en kommunes forvaltning af Landstingsforordning om hjælp til børn og unge eller Landstingsforordning om hjælp til personer med vidtgående handicap.”

Det er uklart, hvad der er forskellen på de to afsnit.

Svar

Forslaget har som sit primære anvendelsesområde suspension af forvaltning af verserende og uafsluttede sager f.eks. vedrørende hjælp til udsatte børn og unge i en konkret by eller bygd. Det primære anvendelsesområde er at sikre behandling og afgørelse af konkrete sager hvor der er kritisabel sagsbehandlingstid, f.eks. vedrørende hjælp til udsatte børn og unge. Det kan imidlertid ikke ganske afvises, at der kan blive tale om suspension ved overtagelse af et sagsområde – i modsætning til konkrete verserende og uafsluttede sager.

Dernæst bemærker kommunen, at det ikke fremgår af lovforslaget, at det har været hensigten at fravige almindelige forvaltningsretlige regler.

Det betyder konkret, at det ikke med lovforslaget vil være muligt for Naalakkersuisut at rejse sager af egen drift i videre omfang, end kommunerne selv kan.

Herudover vil det være begrænset, i hvilket omfang Naalakkersuisut vil kunne omgøre upåklagede afgørelser til skade for borgerne. Eksempelvis vil Naalakkersuisut ikke have hjemmel til at ændre en mindre indgribende hjælpeforanstaltning efter børn- og ungeforordningen til en

mere indgribende hjælpeforanstaltning, såfremt kommunens afgørelse er truffet inden for lovens rammer og inden for rammerne af lovligt forvaltningsretligt skøn.

Naalakkersuisut vil heller ikke have hjemmel til at intervenere i sager, der er påklaget til Det Sociale Ankenævn.

Såfremt Naalakkersuisut beslutter at overtage kompetencen i handicapsager opstår der et uafklaret problem om visitationsudvalgets kompetence i henhold til handicapforordningen.

Mere generelt bør det overvejes, hvorledes retstilstanden afklares ved suspension af kommunernes kompetence i sager, hvor lovgivningen foreskriver et samspil mellem kommunerne og Naalakkersuisut.

Svar

Ved suspension af en kommunes forvaltning finder de almindelige forvaltningsretlige regler anvendelse, herunder de forvaltningsretlige regler om betingelserne for ændring og omgørelse af sager, hvori der er truffet afgørelse. Sager, der er påklaget til det Sociale Ankenævn, færdigbehandles i dette regi.

Forslaget har som sit primære anvendelsesområde suspension af forvaltning af verserende og uafsluttede sager f.eks. vedrørende hjælp til udsatte børn og unge i en konkret by eller bygd. Det primære anvendelsesområde er at sikre behandling og afgørelse af konkrete sager, hvor der er kritisabel sagsbehandlingstid, f.eks. vedrørende hjælp til udsatte børn og unge.

Det kan ikke på forhånd udelukkes, at der kan opstå myndighedssammenfald, hvor der er foreskrevet et samspil mellem Naalakkersuisut og en kommune. Der vil ved beslutning om suspension og senere ændringer eller tilføjelser hertil konkret søges sikret det forudsatte samspil.

Ved evt. suspension på handicapområdet kan der blive tale om, at såvel indstilling som beslutning om optagelse på døgninstitution varetages af Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender.

De stående visitationsudvalg for hver døgninstitution er nedsat af Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender. De stående visitationsudvalg indgår i styrelsen af Selvstyrets døgninstitutioner. Styrelsen af Selvstyrets døgninstitutioner berøres ikke af en eventuel beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt.

Herudover rejser den foreslåede konstruktion et problem relateret til klageadgangen:

Naalakkersuisuts afgørelser truffet på sagsområder, som er overtaget efter § 7b, stk. 2, kan, i lighed med kommunernes egne afgørelser, påklages til Det Sociale Ankenævn, i det omfang de enkelte love foreskriver denne klagemulighed.

Formålet med etableringen af et særligt socialt ankenævn var netop at skabe en ankemulighed for kommunernes afgørelser, og ved fremsættelsen af forslaget til den første landstingsforordning om socialvæsenets styrelse og organisation (Landstingsforordning nr. 8 af 10. oktober 1979) blev det i lovforslagets forarbejder fremhævet, at man fandt det u hensigtsmæssigt at fortsætte den før hjemmestyrets indførelse gældende model med en socialdirektion, der på en gang fastsatte retningslinjer for sagernes behandling og samtidig var ankeinstans.

Den gældende socialstyrelseslovs § 8, stk. 2, fastslår dog følgende:

”Stk. 2. Den der er part i en sag, hvor Landsstyret i medfør af det sociale regelsæt har truffet en afgørelse, kan indbringe afgørelsen for Det Sociale Ankenævn. Det gælder dog ikke, hvor der i lovgivningen er fastsat særlig bestemmelse om, at afgørelsen ikke kan påklages. Klagen skal indgives til Det Sociale Ankenævn inden for fire uger efter modtagelsen af afgørelsen.”

Det forudsættes således i § 8, stk. 2, at Naalakkersuisuts kompetence bero på en byrde- og opgavefordeling fastsat i de enkelte sociale regelsæt.

Det forekommer tvivlsomt, om § 8, stk. 2, i den aktuelle formulering giver tilstrækkelig hjemmel til at påklage en afgørelse truffet af Naalakkersuisut alene på grundlag af en suspension af kommunens kompetence i henhold til socialstyrelsesloven.

Såfremt bestemmelsen fastholdes, bør der derfor samtidig konsekvensrettes i § 8.

Svar

Der er i forslagens § 7b indsat ny stk. 3. Det er præciseret, at afgørelser i medfør af det sociale regelsæt truffet af Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender på grundlag af en beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt, kan påklages til Det Sociale Ankenævn. Klage sker efter de samme regler, som ville finde anvendelse, hvis afgørelsen var truffet af kommunen.

Ad § 7c

Bestemmelsen går ud fra, at Naalakkersuisuts tiltag i forbindelse med suspension af en kommunes kompetence kan iværksættes uden forudgående bevilling.

Det forekommer uklart, hvad der menes med bestemmelsen.

Det nævnes samtidig, at kommunen skal tilvejebringe det fornødne bevillingsgrundlag.

Det afklarer imidlertid ikke, hvorledes udgiften i praksis skal afholdes, idet der ikke er hjemmel til, at Naalackersuisut kan få dispositionsret over kommunens bankkonto eller andre likvider. Såfremt udgiften i første række skal lægges ud af Naalackersuisut, vil en bestemmelse om, at udgift kan iværksættes uden bevilling i strid med landstingsloven om Grønlands Hjemmestyres budget § 1, stk. 3, og den bagvedliggende bestemmelse i grundlovens § 46, stk. 2, for så vidt angår ikke lovbundne udgifter.

Hvis det er tanken, at Naalackersuisut kan pålægge kommunen at afholde udgiften, giver bestemmelsen ingen selvstændig mening, for så vidt angår lovbundne udgifter.

For så vidt angår ikke lovbundne udgifter, er bestemmelsen heller ikke tydeligt, idet kommunerne jo i forvejen har budgetteret med driftsudgifter til sociale ydelser, og behovet for en tilfølgende bevilling afhænger derfor ikke af, at Naalackersuisut har overtaget forvaltningskompetencen, men af om budgettet kan holde.

Svar

Bestemmelsen fastslår det selvfølgelig, at kommunen uændret afholder de udgifter, der knytter sig til forvaltning af de sociale regelsæt, for hvilke kommunen er ansvarlig. En eventuel refusionsordning knyttet til de enkelte sociale regelsæt finder tilsvarende anvendelse.

Bestemmelsen indebærer, at Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender kan behandle og træffe afgørelse af konkrete sager, f.eks. vedrørende hjælp til udsatte børn og unge uden at skulle afvente, at kommunalbestyrelsen om nødvendigt meddeler fornøden bevilling.

Naalackersuisut vil ikke skulle afholde eller udlægge udgifter på kommunernes vegne.

Ad § 7d

Til stk. 1

Bestemmelsen angår kommunens pligt til at afholde selvstyrets omkostninger knyttet til suspensionen af kommunens kompetence.

Ved afgrænsningen af de omkostninger, som kommunen skal friholde selvstyret for, fremgår det blandt andet af bemærkningerne til bestemmelsen:

”Naalackersuisuts omkostninger kan f.eks. omfatte direkte omkostninger til løn, rejser, kontorhold mv. til selvstyrets medarbejdere, der er tilknyttet varetagelse af de opgaver, der er omfattet af suspensionen. Hertil kan lægges et skønsmæssigt overhead til dækning af bistand og

ydelse fra Selvstyrets øvrige afdelinger, f.eks. personale- og løn, regnskab og bogholderi og kontorlokaler.”

Kommunen kan ikke pålægges at afholde Naalakkersuisuts lønudgifter, såfremt Naalakkersuisut til løsning af opgaven benytter allerede ansatte medarbejdere. Lønudgiften vil i dette tilfælde ikke være en konsekvens af overdragelsen af kommunens opgaveløsning. Tilsvarende gør sig gældende for det, der betegnes som ”skønsmæssigt overhead”, i det omfang der rekvireres bistand og ydelser, som Naalakkersuisut i forvejen leverer.

Svar

Med forslaget § 7d skabes hjemmel for at kommunerne er forpligtet til at godtgøre de omkostninger, der kan henføres til beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af de sociale regelsæt. Der er herved lagt vægt på, at beslutning om suspension sker som konsekvens af væsentlig tilsidesættelse af en kommunes forpligtelser eller borgernes rettigheder. Træffes beslutning om suspension, vil Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender skulle afholde udgifter til sagsbehandlere, rejser og ophold, dagpenge mv. og som retteligt medgår til varetagelse af en kommunal opgave, og hvortil kommunen i et vist omfang modtager tilskud og refusion.

Til stk. 2.

Bestemmelsen angår kommunens pligt til at overlade kontorfaciliteter til Naalakkersuisut, og at kommunens medarbejdere undergives instruktion af Naalakkersuisut.

Der er i bemærkningerne til bestemmelsen knyttet forskellige kommentarer til de berørte kommunale medarbejders ansættelsesforhold.

For det første bemærkes følgende:

”Det er afgørende, at en kommune ikke flytter de hidtidige sagsbehandlere til anden beskæftigelse og dermed vanskeliggør Naalakkersuisuts varetagelse af de opgaver, der er omfattet af suspensionen.”

Det er en selvfølge, at kommunen ikke må sabotere Naalakkersuisuts opgaveløsning. Der kan imidlertid ikke via lovbemærkningerne ske fratagelse af kommunens arbejdsgiverkompetence, som er henlagt til økonomiudvalget efter styrelseslovens § 25, stk. 1, nr. 2. Kommunen kan således fortsat foretage nødvendige omrokeringer af kommunens personale.

Svar

Kommunen er som anført forpligtet til loyalt at medvirke til løsning af opgaver omfattet af beslutning om suspension. Denne forpligtelse omfatter blandt andet forpligtelsen til at stille re-

levante medarbejdere til rådighed. Denne forpligtelse er reguleret i forslaget og ikke i bemærkningerne til forslaget.

Det følger videre af forslagets § 7b, at der som led i beslutning om suspension kan gives pålæg om normering og ansættelse af relevante medarbejdere i en kommunes socialforvaltning.

I praksis vil en omplacering af medarbejdere i en kommunes socialforvaltning og således at de ikke er til rådighed for løsning af opgaver omfattet af beslutning om suspension formentlig udgøre en yderligere tilsidesættelse af kommunens forpligtelser eller borgernes rettigheder.

Endvidere kan der heller ikke via lovgivningen gøres indskrænkninger i personalets ret til at begære sig afskediget eller overenskomst- og lovmæssige rettigheder til orlov, ferie og anden tjenestefrihed.

Svar

Der er ikke med forslaget foretaget nogen regulering eller tilsigtet nogen regulering af ansættelsesgrundlaget for kommunale medarbejdere. Det er i bemærkningerne alene anført, at det er vurderingen, at der ikke som følge af suspension sker sådanne ændringer i ansættelsen, at det begrundet krav mod kommunen eller Naalakkersuisut.

Bestemmelsen regulerer kommunalbestyrelsens forpligtelse til at medvirke loyalt til at sikre løsning af de opgaver, der er omfattet af beslutning om suspension.

Dernæst anføres det i bemærkningerne:

”De berørte medarbejdere vil fortsat have ansættelse i kommunen på uændrede vilkår og med uændret tjenestested. De berørte medarbejdere er undergivet Naalakkersuisuts konkrete tjenestebefalinger, som led i varetagelse af de opgaver, der er omfattet af suspensionen.

Det er vurderingen, at der ikke sker ændringer i de berørte medarbejders stilling og tjeneste, der kan begrunde krav mod kommunen eller Naalakkersuisut. Det er vurderingen, at berørte tjenestemænd ikke har krav på ventepenge, rådighedsløn eller pension som følge af, at de er undergivet Naalakkersuisuts konkrete tjenestebefalinger, som led i varetagelse af de opgaver, der er omfattet af suspensionen.”

Hvorvidt en kommunal tjenestemand har krav på rådighedsløn i forbindelse med en midlertidig overflytning under selvstyrets administrative kompetence, afgøres ud fra en konkret vurdering af ændringerne i ansættelsesvilkårene og på baggrund af reglerne om tålegrænse i tjenestemandslovens §§ 15 og 33. Denne vurdering kan ikke reguleres i socialstyrelsesloven.

Om en tjenestemand kan forlange sig pensioneret afhænger af, om der foreligger forflyttelse. Dette afgøres ud fra en vurdering i overensstemmelse med de principper, som gælder for kongeligt udnævnte tjenestemænd jf. grundlovens § 27, stk. 3, og denne vurdering kan heller ikke reguleres i socialstyrelsesloven.

Hvorvidt en overenskomstansat vil kunne gøre krav gældende ved en sådan forandring i stillingsindholdet afgøres ud fra en overenskomstfortolkning sammenholdt med de konkret fastansatte ansættelsesvilkår.

Tilsvarende gælder for tjenestemandslignende ansatte, idet disses rettigheder og pligter følger af de konkrete ansættelsesvilkår sammenholdt med eventuelle regler i klassificeringsaftalerne.

Svar

Der er ikke med forslaget foretaget nogen regulering eller tilsigtet nogen regulering af ansættelsesgrundlaget for kommunale tjenestemænd. Det er i bemærkningerne alene anført at det er vurderingen, at der ikke som følge af suspension sker sådanne ændringer i ansættelsen, at det begrundet krav mod kommunen eller Naalakkersuisut.

Bestemmelsen regulerer kommunalbestyrelsens forpligtelse til at medvirke loyalt til at sikre løsning af de opgaver, der er omfattet af beslutning om suspension.

Ad 7e

Bestemmelsen indeholder tre dele. Første del angår kommunens oplysningspligt over for Naalakkersuisut. Anden del angår retten til at afkræve kommunen skriftlige udtalelser. Tredje del angår spørgsmålet om aktindsigt i udleverede dokumenter.

Første del forekommer overflødig, da den regulerer det samme som socialstyrelseslovens § 3.

Svar

§ 3 i styrelsesforordningen hjemler krav på oplysninger som led i Naalakkersuisuts varetagelse af det almindelige tilsyn. Forslagets § 7e hjemler krav på oplysninger som led i varetagelse af opgaver omfattet af beslutning om suspension. Bestemmelsen i forslagets § 7e opretholdes, således at der ikke opstår uklarhed om grundlaget for krav om oplysninger til brug for behandling og afgørelse af sager omfattet af beslutning om suspension.

Anden del er derimod relevant, da den ikke omfattes af den almindelige oplysningspligt.

Tredje del er mere tvivlsom; det anføres, at kommunale dokumenter bevarer deres interne karakter ved udlevering til Naalakkersuisut. Det er uklart, hvad der menes med ”kommunale

dokumenter”. Ordlyden af den foreslåede bestemmelse må imidlertid formodes at indebære, at bestemmelsen kun regulerer adgangen til aktindsigt i dokumenter, som i forvejen er interne.

Hvad der er interne dokumenter er reguleret i sagsbehandlingslovens § 12:

“§ 12. Retten til aktindsigt omfatter ikke en myndigheds interne arbejdsdokumenter. Som interne arbejdsdokumenter anses

- 1) dokumenter, der udarbejdes af en myndighed til eget brug ved behandlingen af en sag,
- 2) brevveksling mellem forskellige enheder indenfor samme myndighed og
- 3) brevveksling mellem en kommunalbestyrelse og dennes udvalg, afdelinger og andre administrative organer eller mellem disse organer indbyrdes.”

Som udgangspunkt har en part i en sag efter sagsbehandlingsloven ret til aktindsigt i sagens øvrige dokumenter. For opnåelsen af denne ret er det uden betydning, om et dokument er videregivet fra en kommune til Naalakkersuisut.

Den foreslåede bestemmelse vil være uden praktisk betydning for offentlighedens adgang til aktindsigt efter offentlighedsloven, idet retten til aktindsigt som udgangspunkt er afskåret i sager om sociale foranstaltninger og ydelser til borgerne jf. offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 1, hvorefter retten til aktindsigt ikke omfatter oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold.

Svar

Forslagets § 7e regulerer ikke adgangen til aktindsigt. Adgangen til aktindsigt beror på Landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning og Landstingslov om offentlighed i forvaltningen.

Bestemmelsen fastslår alene, at dokumenter, som efter gældende lovgivning anses som interne dokumenter, bevarer denne status, selvom de måtte blive overgivet til Naalakkersuisut som led i varetagelse af opgaver omfattet af beslutning om suspension.

Bestemmelsen er medtaget for et imødegå tvivl eller usikkerhed herom.

Ad § 7g

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at afgørelse om suspension ikke kan indbringes for Det Sociale Ankenævn eller anden administrativ myndighed. Idet kommunen henviser til sine bemærkninger til § 7a, stk. 1, om, at der ikke er tale om afgørelser i forvaltningsretlig forstand, og idet Kommunen samtidig går ud fra, at en suspension af kommunens kompetence træffes på minister-niveau, forekommer bestemmelsen at være uden reelt indhold.

Svar

Bestemmelsen er medtaget for en god ordens skyld og for at skabe klarhed.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastslår, at sagsanlæg, der antages til realitetsbehandling ved domstolene, ikke kan tillægges opsættende virkning.

En sådan bestemmelse vedrører retsplejen, og kan formentlig ikke fastsættes ved Inatsisartutlov.

Endvidere har Højesteret fastslået, at domstolene i særlige tilfælde og uden lovhjemmel kan tillægge et søgsmål opsættende virkning, se for eksempel Højesterets kendelse i Ugeskrift for Retsvæsen 200, side 1203H, sagerne 38/2000 og 40/2000.

Svar

Efter § 63 i grundloven er domstolene berettigede til at påkende ethvert spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser. Den, der vil rejse sådant spørgsmål, kan dog ikke ved at bringe sagen for domstolene unddrage sig fra foreløbig at efterkomme øvrighedens befaling. Forslagets § 7g, stk. 2, gentager blot dette udgangspunkt.

Den nævnte dom fastslår, at selv om en udtrykkelig lovhjemmel (uden for retsplejen), til at tillægge sagsanlæg opsættende virkning, ikke foreligger, kan domstolene undtagelsesvis tillægge et søgsmål vedrørende gyldigheden af en administrativ afgørelse opsættende virkning.

Spørgsmålet om opsættende virkning vedrører i denne sammenhæng forvaltningen af det sociale regelsæt. Det er vurderingen, at forvaltningen af det sociale regelsæt ikke skal henføres til sagsområdet retspleje, og således at Grønlands Selvstyre skulle være afskåret fra at fastsætte bestemmelse, der betyder, at et sagsanlæg ikke kan tillægges opsættende virkning.

11) Formandens Departement

Formandens Departement bemærker, at det kommunale selvstyre er sikret ved § 82 i Grundloven. Hvis en kommune ikke lever op til sine forpligtelser, vil den normale fremgangsmåde være, at ressort departementet i Selvstyret tilbyder den pågældende kommune rådgivning og om nødvendigt skærper tilsynet. Lovforslaget lægger op til, at Naalakkersuisut kan træffe afgørelse om hel eller delvis suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt. En sådan beslutning kan være i konflikt med hensynet til det kommunale selvstyre, da den kan begrænse kommunalbestyrelsens beslutningskompetence.

Svar

Det er den almindelige opfattelse, at Grundloven overlader lovgivningsmagten meget vide rammer for regulering af kommunernes anliggender. Dette sker allerede i kraft af de årlige finanslove og gennem det store antal Inatsisartutlove, der pålægger kommunerne opgaver og forpligtelser. Hertil kommer, at den konkrete kompetencefordeling mellem Selvstyret, kommunale og øvrige myndigheder i overensstemmelse med Grundloven fastlægges ved lov. Som eksempel herpå kan nævnes, at handicapområdet indtil for nylig hørte under selvstyrets kompetence, indtil det ved lov overførtes til kommunernes kompetence. I den juridiske litteratur antages, at udgangspunktet for forståelse af Grundloven er, at den kommunale ret til selvstyre som sit centrale område har hensynet til det lokale folke- eller borgerfællesskab. Det antages, at Grundloven tilsigter at beskytte kommunen som et fællesskab overfor staten/Grønlands Selvstyre. Derimod anses kommunalbestyrelsens funktion som forvaltningsmyndighed i forhold til kommunens borgere ikke direkte at være omfattet af Grundloven. Det er derfor vurderingen, at nærværende forslag og evt. beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt ikke vil indebære en tilsidesættelse af det kommunale selvstyre.

Departementet anfører videre, at det følger af den gældende kommunale styrelseslov, at Naalakkersuisut kan beslutte at indbringe en kommunal sag for Tilsynsrådet. Herefter vil Tilsynsrådet bl.a. kunne sætte kommunens beslutning i sagen ud af kraft, hvis den er i strid med lovgivningen. Tilsynsrådet vil også kunne pålægge kommunalbestyrelsesmedlemmer tvangsbøder, hvis de er ansvarlige for, at kommunalbestyrelsen har undladt at udføre en handling, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre. Hvis en kommune ikke lever op til sine forpligtelser, har Tilsynsrådet således i henhold til de gældende regler mulighed for at gribe ind.

Svar

Nærværende forslag ændrer ikke på sanktionsmulighederne i Inatsisartutlov nr. 22 af 18. november 2010 om den kommunale styrelse. Undlader kommunalbestyrelsen at udføre en handling, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan Tilsynsrådet pålægge de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som er ansvarlige for undladelsen, tvangsbøder.

Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender vil kunne anmode Tilsynsrådet om at beslutte at gennemtvinge en kommunal handlepligt på det sociale område med tvangsbøder.

Forslaget skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Formandens Departement gør opmærksom på, at det fremgår af § 7g i lovforslaget, at Naalakkersuisuts afgørelse om suspension i givet fald ikke kan indbringes for Det Sociale Ankenævn eller anden administrativ myndighed, ligesom sagsanlæg, der optages til realitetsbehandling ved domstolene, ikke kan tillægges opsættende virkning. Denne bestemmelse vil svække retssikkerheden, da den som følge af manglende rekursadgang vil begrænse mulighederne for at prøve en afgørelse om suspension.

Svar

Forslaget skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Efter § 63 i grundloven er domstolene berettigede til at påkende ethvert spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser. Den, der vil rejse sådant spørgsmål, kan dog ikke ved at bringe sagen for domstolene unddrage sig fra foreløbig at efterkomme øvrighedens befaling. Forslagets § 7g, stk. 2, gentager blot dette udgangspunkt.

Forslaget tager ikke stilling til eller tilsigter nogen regulering af en kommunes adgang til at anlægge sag ved domstolene til prøvelse af Naalakkersuisuts beslutning om suspension. Hensynet til sikring af overholdelse af det sociale regelsæt tilsiger dog, at et eventuelt sagsanlæg ikke tillægges opsættende virkning.

Det Sociale Ankenævn er etableret, sammensat og sekretariatsbetjenes med det formål at behandle og afgøre konkrete klagesager. Det er vurderingen, at Det Sociale Ankenævn ikke er egnet til at efterprøve en beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt.

Der er ikke fundet grundlag for etablering af en særskilt klageinstans for Naalakkersuisuts beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt. Der er herved lagt vægt på, at eventuel beslutning om suspension vil have undtagelsens karakter. Der er ikke grundlag eller behov for opbygning af en særlig myndighed, viden eller praksis for suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt. Der er endvidere lagt vægt på, at beslutning om suspension indgår som et sidste led til imødegåelse af væsentlig tilsidesættelse af en kommunes forpligtelser eller borgernes rettigheder.

12) Finansdepartementet

Forslaget opfattes grundlæggende som en reparationsøvelse, mens bemærkningerne med fordel kunne indarbejde departementets overvejelser og initiativer omkring de mere langsigtede løsninger, herunder initiativer i forhold til uddannelse og efteruddannelse, der kan styrke kompetenceniveauet i forvaltningerne på det sociale område.

Svar

Naalakkersuisut anerkender, at forslaget ikke løser f.eks. rekrutteringsproblemer. Forslaget skal ikke løse rekrutteringsproblemer. Forslaget skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager, f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Overskriften omkring suspension af kommunernes forvaltning af det sociale regelsæt bør overvejes. Forslaget indebærer en suspension af kommunernes beslutningskompetence i særlige tilfælde, men forvaltningen, herunder det økonomiske ansvar, vil fortsat ligge i kommunen.

Svar

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlig for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Forslaget skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager, f.eks. vedrørende udsatte børn og unge. Beslutningen om suspension vil således omfatte såvel forvaltning som kompetence for de sager, der er omfattet af beslutning om suspension.

Forslagets bemærkninger bør særligt adressere det forhold, at forslaget *kan* opfattes som et udtryk for en (erfaringsmæssig) mistillid til, om kommunerne på betryggende vis kan varetage en række af de opgaver, som er henlagt til løsning i kommunerne. Ligeledes kan forslaget opfattes som departementets opfattelse af, at den nuværende opgave- og byrdefordeling mellem selvstyret og kommunerne ikke fungerer hensigtsmæssigt, og forslaget kan derfor give anledning til mere generelle overvejelser om centralisering af visse opgaver, der i dag er henlagt til kommunerne. Det synes tilrådeligt, at Departementet overvejer dette forhold i relation til de udtrykte ønsker om øget opgaveudlægning til kommunerne, således som disse ønsker er kommet til udtryk i bl.a. den Politiske Koordinationsgruppe.

Svar

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Forslaget skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager, f.eks. vedrørende udsatte børn og unge. Beslutningen om suspension vil således omfatte såvel forvaltning som kompetence for de sager, der er omfattet af beslutning om suspension.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor de eksisterende systemer og procedurer ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

Forslaget vil formentlig have som konsekvens, at de samlede offentlige udgifter på området kommer til at stige i et omfang, som for nuværende ikke lader sig nærmere angive, og kommuner, der bliver omfattet af ændringerne, vil blive påført merudgifter, som de muligvis vil få vanskeligt ved at honorere. Når der er tale om utilstrækkelig opgaveløsning, vil det ofte skyldes mangel på økonomiske og personalemæssige ressourcer i den pågældende kommune. Sådanne problemer vil formentlig blive større, såfremt der kommer til at ske delinger af de nuværende kommuner. Det er kun konstateret i bemærkningerne, at forslaget vil medføre paralleladministration og øgede omkostninger, men ikke beskrevet, hvor disse vil falde, eller hvordan de foreslås finansieret. Bemærkningerne bør indeholde nærmere overvejelser i forhold til dette problem.

Svar

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlig for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Kommunen er forpligtet til loyalt at medvirke til løsning af opgaver omfattet af beslutning om suspension. Denne forpligtelse omfatter blandt andet forpligtelsen til at stille relevante medarbejdere til rådighed. Denne forpligtelse er reguleret i forslagets § 7b.

Det følger videre af forslagets § 7b, at der som led i beslutning om suspension kan gives pålæg om normeringer og ansættelse af relevante medarbejdere i en kommunes socialforvaltning.

Det vil blive tilstræbt, at varetagelse af opgaver omfattet af beslutning om suspension sker lokalt og i videst muligt omfang i samarbejde og med bistand af de relevante medarbejdere i kommunens sociale forvaltning.

Det beskrives i bemærkningerne, at Naalakkersuisut kan pålægge en kommune bestemte normeringer, ansættelse af relevant personale eller anden ressource tilførsel, såfremt kommunen har misligholdt området med utilstrækkelige normeringer, mangel på sagkyndigt personale, vanskeligheder med besættelse af ledige stillinger, utilstrækkelige bevillinger mv. Beskrivelsen af, hvordan Naalakkersuisut vil afhjælpe disse problemstillinger imødeses med stor interesse.

Ligeledes bør det beskrives i bemærkninger, hvilke konsekvenser det har for borgerne og erhvervslivet, at der etableres en paralleladministration.

Svar

Naalakkersuisut anerkender, at forslaget ikke løser f.eks. rekrutteringsproblemer. Forslaget skal ikke løse rekrutteringsproblemer. Forslaget skal sikre hjemmel for straks behandling og afgørelse af sager, f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Der kan være behov for omfordeling af kommunens medarbejdere i socialforvaltningen eller øvrige ressourcer til understøttelse af straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Bemærkningerne er præciseret.

Det vil blive tilstræbt, at varetagelse af opgaver omfattet af beslutning om suspension sker lokalt og i videst muligt omfang i samarbejde og med bistand af de relevante medarbejdere i kommunens sociale forvaltning. Det tilstræbes, at borgerne ikke oplever paralleladministration.

Der synes i bemærkningerne til lovforslaget herudover behov for en præcisering af:

- Når suspension iværksættes, hvilke rammer etableres da for suspensionen. Suspension er et væsentligt indgreb i det kommunale styre, og det vil være rimeligt at en sådan afgørelse ledsages af en omfattende begrundelse, beskrivelse af forløbet samt på forhånd forventede revurderingstidspunkter.
- Hvornår kan der blive tale om refundering af udgifter til selvstyret?
- Hvorledes den pågældende kommune i praksis skal refundere udgifter til selvstyret? Herunder hvorledes udgifterne forventes opgjort.
- Under punkt 2 står: ”Såfremt afgørelse om suspension træffes af den ressortansvarlige Naalakkersuisoq, kan afgørelsen ikke indbringes for Naalakkersuisut.” Det bedes uddybet, hvem, udover den ressortansvarlige Naalakkersuisoq, der kan træffe afgørelse om suspension.

Svar

Beslutning om suspension vil få undtagelsens karakter og være ganske konkret begrundet. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at foretage entydig beskrivelse af rammer og setup.

Der vil i forbindelse med en evt. beslutning om suspension blive taget stilling til hvilket sagsområde, hvilke sagstyper eller hvilke konkrete sager, der omfattes af beslutningen.

Ved suspension vil Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender beskrive hvilke ressourcer og medarbejdere, der sættes af til varetagelse af opgaven, og herunder hvorledes opgaven forventes afviklet i praksis i samarbejde med kommunens sociale forvaltning.

Opgørelse af Selvstyrets omkostninger beror på forslagets § 7d og bemærkningerne hertil. Med forslagets § 7d skabes hjemmel for, at kommunerne er forpligtet til at godtgøre de omkostninger, der kan henføres til beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af de sociale regelsæt. Der er herved lagt vægt på, at beslutning om suspension sker som konsekvens af væsentlig tilsidesættelse af en kommunes forpligtelser eller borgernes rettigheder. Træffes beslutning om suspension, vil Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender skulle afholde udgifter til sagsbehandlere, rejser og ophold, dagpenge mv., som retteligt medgår til varetagelse af en kommunal opgave, og hvortil kommunen i et vist omfang modtager tilskud og refusion.

Naalakkersuisut træffer beslutning om suspension. Beslutning kan også træffes af den ressortansvarlige Naalakkersuisoq. Uanset hvem der træffer beslutningen, kan den ikke påklages til anden administrativ myndighed. Forslagets § 7g er medtaget for en god ordens skyld og for at skabe klarhed.

Der mangler i forslaget en etablering af hjemmel til, at Grønlands Selvstyre kan afholde udgifter på området. Finansdepartementet bemærker, at muligheden for at overvælte Naalakkersuisuts udgifter i forbindelse med suspension på en kommune, ikke giver Naalakkersuisut incitament til at begrænse disse udgifter. Endvidere forekommer det ambitiøst at inkludere en overheadomkostning i afregningen med en kommune, da Grønlands Selvstyre formentlig hverken kan dokumentere opgørelsen af overhead eller dokumentere, at overheadomkostningerne påvirkes af suspensionen.

Svar

Kommunen afholder uændret de udgifter, der knytter sig til forvaltning af de sociale regelsæt, for hvilke kommunen er ansvarlig. En eventuel refusionsordning knyttet til de enkelte sociale regelsæt finder tilsvarende anvendelse. Naalakkersuisut vil ikke skulle afholde eller udlægge udgifter på kommunernes vegne.

Naalakkersuisuts omkostninger til varetagelse af opgaver omfattet af beslutning om suspension afholdes over FL 2016, hovedkonto 30.01.01 Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender. Bevillingen omfatter udgifter i henhold til Landstingsforordning om socialvæsenets styrelse og organisation. Naalakkersuisuts omkostninger vil efterfølgende blive opkrævet hos den enkelte kommune. Opkrævning kan ske f.eks. ved modregning i udbetalinger fra Selvstyret.

Der er ikke i forslaget taget stilling til, hvordan man vil sikre sig, at kommunen administrerer i overensstemmelse med de af Naalakkersuisut pålagte retningslinjer – og en sanktionsbestemmelse i tilfælde af, at kommunen ikke gør det kunne i øvrigt samtidig overvejes.

Svar

Nærværende forslag ændrer ikke på sanktionsmulighederne i Inatsisartutlov nr. 22 af 18. november 2010 om den kommunale styrelse. Undlader kommunalbestyrelsen at udføre en handling, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan Tilsynsrådet pålægge de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som er ansvarlige for unkladelsen, tvangsbøder.

Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender vil kunne anmode om, at Tilsynsrådet beslutter at gennemtvinge en kommunal handlepligt på det sociale område med tvangsbøder.

Finansdepartementet finder, at der er behov for et tæt samarbejde mellem de involverede departementer og tilsynet med kommunerne, inden lovforslaget færdiggøres. Departementet er bekendt med, at lovforslaget politisk nyder stor bevågenhed og opbakning, og vil naturligvis søge at afsætte de heraf nødvendiggjorte ressourcer til arbejdet med lovforslaget.

Ad § 7b

Til stk. 2

I § 7b, stk. 2, er det anført, at Naalakkersuisut kan overtage og rejse sager. I § 7c, stk. 1, henvises til sager, som Naalakkersuisut har afgjort. Det forekommer relevant, at formuleringen i § 7b, stk. 2, tilpasses formuleringen i § 7c, stk. 1.

Svar

Der er foretaget en sproglig præcisering af forslagets § 7c.

Ad § 7d

Formuleringen af § 7d forekommer at være upræcis i forhold til tilrettelæggelsen af de betalinger, der skal ske. Umiddelbart kunne Naalakkersuisuts suspensionen anses at falde indenfor rammerne af det socialfaglige tilsyn, som departementet i forvejen varetager, hvorfor et egentligt merudgiftsbehov for Naalakkersuisut kan forekomme mindre relevant.

Svar

Kommunen afholder uændret de udgifter, der knytter sig til forvaltning af de sociale regelsæt, for hvilke kommunen er ansvarlig. En eventuel refusionsordning knyttet til de enkelte sociale regelsæt finder tilsvarende anvendelse. Naalakkersuisut vil ikke skulle afholde eller udlægge udgifter på kommunernes vegne.

Med forslagets § 7d skabes hjemmel for, at kommunerne er forpligtet til at godtgøre de omkostninger, der kan henføres til beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af de sociale regelsæt.

Der er herved lagt vægt på, at beslutning om suspension sker som konsekvens af væsentlig tilsidesættelse af en kommunes forpligtelser eller borgernes rettigheder.

Træffes beslutning om suspension, vil Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender skulle afholde udgifter til sagsbehandlere, rejser og ophold, dagpenge mv., som retteligt medgår til varetagelse af en kommunal opgave, og hvortil kommunen i et vist omfang modtager tilskud og refusion.

Ad § 7f

Til stk. 1 og stk. 2

I § 7f stk. 1 og stk. 2, gives Naalakkersuisut adgang til samtlige lokaler indenfor kommunen, kommunens elektroniske sagsbehandlingssystemer og tilhørende data og sagsakter. Det foreslås, at denne adgang afgrænses til lokaler, sagsbehandlingssystemer, data og sagsakter, der har relevans for opgavevaretagelsen på det sociale område.

Svar

Det følger af almindelige principper om saglighed og proportionalitet, at der alene søges adgang til det, der af Naalakkersuisut vurderes nødvendigt til varetagelse af de opgaver, der er omfattet af beslutning om suspension. Forslagets § 7f er formuleret bredt, da det ikke på forhånd er muligt at afgrænse behovet i forbindelse med en senere beslutning om suspension.

13) Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug

Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug hilser dette lovforslag velkommen. Departementet har vurderet forslaget og dets baggrund, og det er departementets indtryk, at forslaget vil egne sig særdeles godt, såfremt samfundet ønsker at tilskynde relevante aktører på socialområdet til at udvise rettidigt omhu, når det angår udsatte børn og unge. Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug kan derfor bakke op om forslaget.

14) Mælkebøttecetret

Mælkebøttecentret stiller sig meget positiv over for Naalakkersuisuts forslag til ændring af landstingsforordningen, og finder forslaget både nødvendigt, relevant og anvendelig til at sikre hjælp til udsatte børn. Centret mener, at ændringen kan medvirke til at sikre kvaliteten i den kommunale indsats over for omsorgssvigtede børn og unge. Mælkebøttecentret håber, at lovforslaget vil være medvirkende til, at der igangsættes tilstrækkelige hjælpeforanstaltninger til børn og unge, samt at der fremadrettet vil blive udarbejdet handleplaner i henhold til loven.

15) Meeqqat Ikiortigits

Meeqqat Ikiortigits støtter fuldt ud op om det stillede forslag, om end det potentielt er indgribende for kommunernes sociale forvaltning og økonomi. Meeqqat Ikiortigits finder det endvidere positivt, at suspensionsretten er med til at formalisere den ressortansvarlige Naalakkersuisoqs medansvar på området.

Svar

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Naalakkersuisut vil som hidtil føre tilsyn med kommunernes varetagelse af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Naalakkersuisut vil som hidtil bistå med rådgivning, bistand og kursusvirksomhed til kommunerne.

Meeqqat Ikiortigits bemærker, at der inden for den nugældende bekendtgørelse om tilsyn med det sociale område er mulighed for at gennemføre tilsyn i videre omfang, end hvad der er tilfældet i dag, og at disse tilsyn antages at blive forøget væsentligt efter nedsættelsen af den nye tilsynsenhed, hvilket Meeqqat Ikiortigits finder nødvendigt.

Svar

Et af formålene med den nyoprettede tilsynsenhed er at øge frekvensen af afholdte tilsyn, samt kvaliteten heraf.

16) Den Centrale Rådgivningsenhed (CR)

CR er fremkommet med bemærkninger af praktisk og administrativ karakter.

Svar

Bemærkningerne adresseres og indgår som en almindelig del af tilrettelæggelsen af arbejdet internt i Departement for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender.